

בלימודי ארבעה חודשים

הזדה

העולם

השבועון המצויר לאינפורמציה

הומוריסט אפרים קישון
סאטט טוט

העולם הזה

השבועון המצויר לאינפורמציה

רחוב נליקסון 6, תל-אביב (ליד תיאטרון "אח"י")
ת.ד. 136, טל. (זמני) 86785
מען העברית: "עולמפרס"
מו"ל: העולם הזה בע"מ
מורסם:
דפוס: ישראל בע"מ ת"א.

עורך משנה, כיתוב: מ"מ הכתב הראשי: עמנואל פרט

העורך הראשי: אורי אבנרי ראש המערכת: שלום כהן

עורך משנה, תבנית: הצלם הראשי: דן ברנע

חברי מערכת:

מיכאל אלמן, דוד ארנון, משה בראסרס, יהואל בשן, יהודי נבאי, נצה נבי, אוסקר טאובר, סילבי קשת, צירי שערס:
נפתלי כוס, שלמה בנדור, שמואל בק, שרגא חילל ואב ליסמן, סילס סולר, סאול קור, נט רוטשילד.
מ"מ ראש מערכת ירושלים: ראש מערכת, חיפה: זאב הרץ

מנהל מעביה: דוד טווייט

סופרי חוץ:

מונטי ג'ייקובס, גבריאל דנון, יוש

ראש המנהלה:

שלמה הררי

השלישי, אחרי שנתברר שהמסמך אינה עומדת לאסור את המסיתים, יכול האיש לכתוב שוב את ההיפך הגמור.

אין להסיק מכך שאיש זה עוסק במשהו הדומה לפריצות פוליטיות. אל תחשבו בו שהוא כותב כך כדי למצוא חן בעיני קורא אים מטומטמים. חס ושלום, לאיש פשוט אין זמן לחשוב.

קחו, למשל, את הדוקטור עזריאל קאר ליבאך, איש מכובד וחשוב לכל הדעות. כידוע לכם, אין כמוהו בין שומרי ההגינות במדינה. ראה הוא את השאלון שפורסם בהעוזה החד על בעיות המין, ונרעד כולו. אחר היה מהסס רגע. לא הדוקטור קאר ליבאך. בלי לחשוב רגע נזקק כאיש אחד להגות הצניעות.

רק עצה אחת, פשוט פשוט יכול בכלל להשיג שאלות כאלה, רעם הדוקטור בסור (שהוא כאמור, מכובד וחשוב לכל הדעות), ומה עוד להשיב עליהן? לכל אדם? לו הייתי אני הפושע, הייתי מרכיח את ראשי ונוכח. אינני מתבייש שאני ע"הארץ ופשוט, ואיני מתיימר כלל שידעיות בשטח המין מגיעות אפילו לדרגות הידעיות של הדוקטור המכובד והחשוב. אלא — וכאן קבור העסנוגע — לו היה לו לדוקטור ה' פנאי לקרוא את החומר לפני שכתב עליו, היה נוכח לדעת שזה לא היה בדיוק כך.

מי הם, אם כן, עמיתיהם הראשונים הפשטניים (הפרונטגראפים, משיחית'הנער, האנשים ש צריכים לתלות אותם בהקדם האפשרי) ש ניסחו את השאלות ואף העזו לענות עליהן? נצטרף נא לאנשים ההגונים בציד המנוולים.

הנה הרשימה המלאה:
ר' א. בורקהמלד, דוקטור כפול, כומר, ראש כנסית קולומבוס, אוהיו; פרופסור ראסל דיקס, אוניברסיטה דוק; אביו מ. דובאל, ראש המועצה הלאומית ליחסי מין פחה; רוברט ג. פוסטר, ראש מוסד המחקר ע"ש מניגור; פרופסור ראובן חיל, אוניברסיטה של קארולינה הצפונית; פרופסור לסטר א. קירננדאק, אוניברסיטת אורגון; פרופסור הרברט ד. לאסטון, אוניברסיטת בוסטון; פרופסור ואלטר ד. סטוקס, אוניברסיטת ג'ורג' טשינסטון; אברהם טון, ראש המוסד האמריקאי לתכנון המשפחה, מחברם של ספרים חשובים בשטח זה שנים מהם גם תורגמו לעברית.

אם להאמין לאוסף הספרים והחברות הנמצאים ברשותנו, פרי עמלו של המוסד ה' לאומי שסיפק לנו את החומר, הרי נחשבים תשעת הפרופסורים הללו למומחים העיקריים בארצות הברית לעניני משפחה ואינן. אך יתכן מאד שדוקטור עזריאל קארליבאך באמת עולה על כל אלה בשפע ידיעותיו המיניות, וכי בהשואה אליו כל אלה אינם אלא בורים ועמיתאצות. אולם אם כן, קטורי היקר, אתה מתבזבז כאן. לא לך לערוך עתון קטן של ארבעה עמודים קטנים במדינה קטנה ונידחת. אתה גאון עולמי ל' עניני מין. מקומך בארגון המדע של האומות המאוחדות.

אנא, קבל נא את ההערה הזאת כעגה ידידותית היא לא באה כתשובה. לפי החלטת המערכת, מלפני שלוש וחצי שנה, אין עתון זה מתחכם עם המשיציו. הוא מקדם אותם בברכה, הוא קורא את דבריהם בהנאה, אולם אין הוא מתחכם אתם. רמתם גבוהה מדי בשבילו.

לדוגמה: בא לו צעיר אמין בשם דויד שחם ומטיף לו מוסר בדבר על שאי מסל פים את רוחו של החיל הקרבי, שחם זה, חייבים אתם לדעת. הוא לוחם למיפת — את מלחמת העצמאות בילה בחזית האכזרית והרת'הסכנות של קאליפורניה. מי אגו, משתמשים מנגבה ומקומות'נופש דומים, ש נעזו להתחכם עמו?

לא, שחם יקר, איננו ראויים להתחכם עמך על רוח הלוהמנים.

ואין אני יכולים להתחכם עם עזריה

רספורט על עניני מין. כשם שאין כוחנו להתמודד עם הדוקטור עזריאל קארליבאך עניני זנות מכל סוג שהוא.

ולך, קורא יקר, המתיחס לדברים ברצינות: השבוע פורסם באמריקה הדו"ח של ה'ר' קינסי על ההתנהגות המינית של האשה. אשיר המצית ראשונה ממנו תמצא בנליון זה. זהו ספר המכיל בכמה מאות עמודים תאור מפורט של בעיות המין האמריקאיות. כל עתוני המדינה, מניו-יורק טיימס (שאנב) אינו נופל, ברצינות, ממדור עזריה בהארץ ועד לעתון הנידח ביותר בפרובינציה, הקרשו טורים ארוכים לפירסום הפרטים

איש השנה מול מבול ההצעות נאה אני להעמיד את הקצין הצנחן, איש אלפנינה שהטיל את עצמו על ריבון שערך להתפוצץ ולהרוג את עשרת החיילים ס' קודיו. זהו דב דינובור, שבדורא צורף לשרשרת מעשי הנכורה הנועם לתקומת ישראל.

יצחק י. הללי, ירושלים ישנו רק שם אחד המהווה סמל לכל הנחונם והפנים של המדינה: זהו מרדכי אורן. סגן הדין באסיפה קומוניסטית והאנשים צעקו: "אורן אורן!" לשבח. כמובן, סגן אחרת הייתה באסיפה של חירות ונס שם צעקו: "אורן אורן!" אני לא מתאר לי שזה היה לשבח. על כל פנים, אני מצטרף למקהלה: איש השנה הוא "אורן אורן!"

אברהם נוסבאום, תל-אביב אורן, סמל הציניות של עולם רבוב... יהודית גולדין, פתח-תקוה רק איש אחד: דוד ברגריון.

יהושע פלדמן, חיפה מרים דור, ממערכת חולון, היא המסמלת והמ' צינה את הערכים המעונים בכל מעברות, פרו מריניות הכלכלית הקולקט של דוד ברגריון. מאיר כהן, ירושלים

כמובן: ברגריון...

חיים בוטון, חדרה

שמחתי לראות ששם שינוי הצורה השתפר גם המוכן. זאת ראיתי בהרשגתי'הר בפרוטוקול על חרבו (העולם הזה 823).

חני קולוב, קרית מוצקין אינני פטרוטיש גדולה. אבל אני צריכה לומר לכם שהעולם הזה עולה, מבחינת התוכן והצורה, גם על הרבה מאד עתונים המועסיים כאן. אביבה שרמן, פלימות, אנגליה

מה אתה יודע עדי...? בכל שפירסתם על בעיות המין, התברר לי דבר אחד: כל הפסיכולוגים שראיינתי מדברים מתוך הספרים ואין להם כל מושג מן המציאות של מינינו.

מוכיר אנודת רופאי המין, למשל, טוען שז' ממשלה אינה צריכה לדאוג לצרכיהם המיניים של אזרחיה ושכל אחד צריך לפתור את בעיותיו בארץ מן איש. כידוע הביאה הממשלה המוני בחורים (ומעט מאד בחורות) בזמן המלחמה, כתוצאה נוצר עורר של חברים. תמאד נא כבוד הדוקטור לעצמו כי הממשלה הייתה, כיום, בשעת חוסר עבודה, מכניסה ארצה 40 אלף מחוסרי-עבודה נוס' פים מאיטליה ואחר כך ביהם טוענת שכל אחד צריך לפתור את בעיותיו בארצו. פרט.

יהיה צורך ליעץ עצה כזו לחברים רק כשיהיה כאן שוויון מספרי בין המינים, לא אחרת. ד. לבני, גבעתיים

בראינו עמכם (העולם הזה 824) בעני ד'ר מטמון את התנגדותו לבתי בושת בטענה שזה ירמל את הנכר לזלזול באשתו. אני שואל: מדוע מקובל תמיד לדאוג רק לאשה ולא לגבר? חוק מזה הייתי רוצה לשאול את כב' ה'ר' הנכבד שאלה קטנה נוספת: מדוע מאז חמש שנות הממשלה, קרנה הפסיכופטיקה על עליית מקרי ה'ני' המדינת, בהן נרדפת הנזות עד חרמה ממש על-ידי רשיון במידת מבחיל, עד שהנזיות לאחוז שהנו, אולי, הנכזה ביותר בעולם? הרי לפי נתחנן, העדר בתי-בושת מחנך את הנכר והאשה ליחסי משפחה טובים...

ושלא ינסה לאחוז בעליה הגדולה המביאה עמה גורמים פזיליים וכז', הסטטיסטיקה מראה שאחוז הנזירות הוא נכזה יותר דוקא אצל ילידי הארץ. י. א. הדר'001

לדעתי, הבעיה היא חשובה מאד ועל הממשלה ומסדותיה לפתור אותה באופן יסודי. הצורה הישראלית שרוב החברים אינם יכולים למצוא בתיווך מסביבה פשוטה שאין בחורות במ' דה מספקת וכל בחורה מעוניינת רק בחבור מסדר

העיקריים של דו"ח זה. וכך מסכם את חשי בותו השבועון טייס, שמכעס כל עתוני יש ראל, מדבר והארץ ועד למעריב נוהגים להתחק בקביעות את רשימותיו: "שום מאורע יחיד לא פעל יותר לטיפוח חיינו גלורייב על המין כמו דו"ח של קינסי, שהכניס ענינים כמו הומוסקסואליות, מעשי אונס, השיא המיני והמגע המיני לתוך רוב העתונים, כולל העתונים השמרניים ה' מיועדים למשפחה."

הענין של דו"ח זה. וכך מסכם את חשי בותו השבועון טייס, שמכעס כל עתוני יש ראל, מדבר והארץ ועד למעריב נוהגים להתחק בקביעות את רשימותיו: "שום מאורע יחיד לא פעל יותר לטיפוח חיינו גלורייב על המין כמו דו"ח של קינסי, שהכניס ענינים כמו הומוסקסואליות, מעשי אונס, השיא המיני והמגע המיני לתוך רוב העתונים, כולל העתונים השמרניים ה' מיועדים למשפחה."

מכתבים

ובעל עמדה מבוססת. יוש צורך להציג את הבחורים (שאינו בתיווג) מבדירות האיומה, לקרב אותם לאיזה חברה שהיא. בזה יכולה לעזור גם הממשלה, אם תאפשר להם לבקר בחוץ-לארץ, לשם הכרת בחורות שם והבאונן אצלה.

נתן רוניק, רמת-גן הופתאנו לקרוא את המשפט (מפי י"ר שמואל וייזמן), "רוב החולים מתביישים ללכת בדרך זו, והם מעדיפים לשלם עשר ל"י בבית מרקחת" והצטרפו מאד על התמונה השלילית והמטעה, המתקבלת מביטוי זה מבחי המרקחת בישראל. אנו לא יודעים לאיזה סניצילין מתכוון ד"ר יו"ר מן אד הננו להסנות תשומת לבכם לעובדה שהמ' חיר של אריות 40,000 יחידות סניצילין-פרוקאין, מנה בודדת עם הממים, הוא 810 מרובות לקל, בכל בית-מרקחת.

אצבנו היא אחת חולות בעולם בתרופות, ביחוד בהשואה לארצות הברית, ובית המרקחת בארץ הוא אחד מקומות הבודדים הנמצאים ערוץ, נחת מיתוח מחירים המור.

הסתדרות הרוקחים בישראל, תל-אביב טוב מאד היה הראיון עם ד"ר וייזמן. הראיון עם ד"ר מרקוזה היה מעני יותר, אבל וייזמן דיבר לעניין, אני רק חולק עליו בכמה נקודות. כשהוא משיב על השאלה שלשני האחרונות, הוא מעורב לא רק את המינים, אלא גם העניינים... והי"ד לנשואי' רצופה לא רק כנות טובות אלא גם זונות טובות...

ק. א. תל-אביב... מינו הון להון — סידרה די מעניינת. שמואל חביב, ירושלים

רעב הריפוט'ה על הרעב (העולם הזה 825) היא תע' מולד קומוניסטית. למה בני משפחת טובי לא מוכרים בכרים בחובות תל-אביב? ומה אכל מר טובי בחימו?

י'אן הגרן, תל-אביב ממש הדועעת... אולם קצת מנוח הרבר לפצוא זה בצד ה' התראה על סכנת הרעב ומודעת אודות פרטים כנון ביליו באירופה...

נירה אטקס, תל-אביב ברצוני הסכם להביע את התרשמותי ורובי מעיי' נזחם לסכל האנושי, בקשר לדמות המסמלת את הרעב. המשיכו להתרע על העוץ הגדול, הנעשה לנדר עניינו, בארץ הקטנות זו, אשר כה רבים בה משי' הנעים מרוב טוב ומעורר על מוונות ורובי לוק' סוס.

ברכה לבנה-פרלמן, תל-אביב... דו"ח' מחירי, מכון לורע כהלה ויאוש. לא תצליחו. זה לא יפה...

מכתבו של ישראל רוזנפלד (העולם הזה 826), בעלה של הכמט'מלכת-היהודים משעשע מאד. ע' כמה אנשים יכולים להיות מצחיקים ברצינותם בענייניהם כאלה...

אלהיו גורדון, בני-ברק תנחומים לצפורה וישראל רוזנפלד...

רומים גרינפלד, חיפה מר רוזנפלד בביא ליריות הצביות את עתירתם המתעלת מיפוי אשתו צפורה ואת הבחור הרב שהיה לו כי היא המועמדת היחידה לכמר מלכות היופי בישראל.

אין לי מלים במה לנחמו — כי איני יודע בה הפסיד ומה עלול היה להרוויח. אולם אולי אומר לו: שמת אני מאד כי רק מעטים כמות, לעתילים לגנום עלבון כזה לפני מיני.

ראובן אור, תל-אביב לבי לו למר רוזנפלד, לא יפה בקיסוח הח' בכ' חר מעניין אני בכתובות השוטים, רצוני אני, על' ירי רמיות הדירות אתם, להסדיר את כה חרת אשתי לשנה הבאה (והיא עצמה אמרה לי שהוא יפה פיה).

יעקב גורנבלום, חיפה

56 גרושות, 933 רחוקות מצ' (14%), ע' — רוצות להת' ברש, כדי להתחתן עוד פעם (13%).
אצל חלק ניכר של הנשים נקבע שהן מקיימות יחסים עם נשים אחרות. צורת ה' יחסים כדלהלן: 35% מס' בה משותף, 46% ישיבה מ' שותפת בבתי-קפה, 32% ר' כילות משותפת על אשה שלישית.
בגלל אופיו הפרונטוגרפי של דו"ח זה, לא נסמר ל' פרסום עתונות הערב הגור' נה.
החשמי' הנה היתה בת, שמה תמרת, שפגשה בבחור מתמרה. שעה זו, — שח הנ'ל — "חיא חרת הגורל". ואכן, היא יצאה מטסם הרח.

העולם הזה

השבועון המצויר לאינפורמציה

הירייה השבוע

הוי' חבל, חבל, חבל שיטנו נשים בכלל. כי אם רגע אין אשה לי כמה רע לי, רע לי, רע לי

דו"ח קינסי על-הח' נהגות המינית של האשה בישראל

בסך הכל הקיפה החקירה 1542 נשים ישראליות מהן 32 אלמנות, 67% חתן

ואין אני יכולים להתחכם עם עזריה

מדך יוון פאז (מרכז) מביע ת ודתו לאדוף-משנה אראל (ימין). אשר בחזור הצי לחיפה נתקבל בנמל על-ידי אשתו (למטה) בנשיקה חמה.

צי הישועה חוזר

מערכת. העולם הזה מצרפת את ברכותיה למלחי ישראל אשר ניתנה להם הורמנות מבר ארת להפגין ברחבי הים במעשים את רוח אחי וות-העמים. והיא מודה למלחים אשר תוך כדי מאמצם הקדחתני לא שכחו להנציח את המאורע ולהראותו בעמודים הבאים לעכברי היבשה

איי יוון, איי יוון

בשחר יום מנה אותם
ובערבו — איים ? איים ?
לורד בירדון.

מיוחד ל.העולם הזה.

הים היה שקט, שעה שישבנו, אנשי הצוות של השיטת הישראלית המתאמנת בים התיכון, ונחנו מעמל היום. אחדים כתבו מכתבים, אחרים שיחקו בקלפים או האזינו לתוכנית מוסיקלית של קול ישראל. התוכנית נסתיימה עם מועד החדשות. הרמקול הוגבל, הכל הצטופפו סביבו לשמוע חדשות מן הבית. אך הקריין הודיע: רעידת אדמה ביוון, שלושה איים, קפאלוניה, זאנסה ואיתאקה סבלו מזעזוע חזק והם עלולים להימחק מעל המפה. בירת קפאלוניה, ארגוסטוליון, עולה בלהבות. הקריין עבר לנושאים אחרים, אך איש מאתנו לא האזין.

פגישה בצואר-בקבוק. מיד עם התקבל החדשות נתן אלוף משנה שלמה אראל פקודות דחופות לשינוי כיוון הנסיעה. רק אחר כך התקשר עם המטה, ביקש אישור להשתתף בפעולות ההצלה. האניות היו כבר בעצם דרכן, כשהגיע אישור המטה. הן עברו על פני האי זאנסה, שמו את פניהן לקפאלוניה, מקום בו היה ההרס גדול ביותר. קפאלוניה הוא אי בעל חוף שטוח, גרוש שרטונים, והגישה אליו קשה ביותר. רק בקושי הצלחנו לעבור את צואר-הבקבוק של מפרץ ארגוסטוליון, לידו עומדת העיר בעלת אותו שם.

בפתח המפרץ נפגשנו בצלבנית אמריקאית, סייגס, שהתקדמה גם היא לאותו כיוון במלוא הקיטור. כששלחנו אליה מברק: "כיצד גוכל לעזור לאי ?" השיבה האמריקאית: "איננו יודעים. כרגע הגענו הנה בעצמנו."

באי עצמו כבר עננה אניית-משחית בריטית, דיירינג. רבי-החובל והרופא שלה כבר היו על החוף, ניסו לארגן תחנית לעזרה ראשונה ולהשליט סדר כלשהו, דבר שלא היה קל לבצע, כי האוכלוסיה הייתה

האניות האחרות, שעברו במקום לפני זמן מה, נמנו גם הן על הצי המזר.

כששאלו החברה אם ישנם עוד כפרים נפגעים בסביבה, סיפרו היונים על כפר נוסף, בשם שרלאטה, הנמצא מעבר לגבעות. הבחורים לקחו אתם את האלונקות והמוזון ויצאו לחפש את הכפר. הם הגיעו אליו כעבור שעה.

ענבים מהואי-החופ. שמעתי אחר-כך את קלינגמן מספר על החוויה: בתוך כרמי זיתים ראינו אנשים מכוסים בדם שוכבים בצל העצים. בכפר עצמו נהרסו לחלוטין 80 בתים. לא נשאר מכל הכפר, אלא שני קירות בלבד, שהיו שייכים לכנסיה ונשארו עומדים באלכסון.

הכפרים היו אנשים פשוטים מאד. הועזעו שעבר עליהם שיתק לחלוטין את תגובותיהם: הם נראו אדישים וקשה היה לשכנעם שבאנו להצילם. אך כשהבינו סוף סוף, התנפלו עלינו בכבי ונישקו את ידינו בכל לב. ברגע זה, רצינו לבכות. שלחנו את הפצועים אל החוף והוספנו להתקדם, לעבר הפיסגה, שם יכולנו להבחין בתלי חרבות שהיו עד לפני יומיים הכפר המשגשג ביותר של האי. מצבו היה הקשה ביותר שראינו: 200 בתיו וארבע כנסיותיו התמוטטו לחלוטין. במרכז החורבות נחה כיפה עגולה של כנסיה שקירי תיה שקעו תחתיה מבלי שייגרם לכיפה כל נזק.

גם כאן היו התושבים אדישים. לא יכולנו אפילו לשכנע אותם שיעזרו לנו לשאת את הפצועים הקשים לחוף. השבש שקעה והיה עלינו למחר. הסברנו לאנשים כי על החוף מחכים להם מזון ועזרה. כמה מהם הסכימו לרדת אתנו. יחסם השתנה מן הקצה אל הקצה. הם נטלו את ארבע האלונקות העמוסות, לא נתנו לנו אפילו לשאת את תרמילי הצד שלנו.

ילד אחד טיפס הצידה, חזר עם ענבים מלוא חופניו. היה זה האוכל הראשון שבא אל פינו כאו הבוקר.

חופשה עם המשפחה. הירידה היתה מביצע מסור כן ביותר: האדמה רעדה כל הזמן, סלעים ואבנים נפלו מכל עבר, כל רגע היה חשש שצוק מתפורר יקבור אותנו תחתיו. כשהגענו, סוף סוף, לחוף, היה כבר חושך גמור. מחוק ראינו את אורות האניה. אותתנו להם, הסירה נשלחה לאספנו. על החוף כבר נערכה כקצת כל האספקה של האנייה — טונות של סימורים, קמח, רפאות. אמרנו לכפרים שהם צריכים לחלק את הכל עם יתר הנפגעים. והפלגנו.

משך היומיים שבאו אחר-כך, פגשו אנשינו בתופעות רבות: חייל שבא לבליט חופשה עם משפחתו, ונשאר יחידי בחיים. הוא נלווה לבחורינו, הלך אחריהם ממקום למקום, מבלי להוציא אף מלה אחת. הוא רק חיך וניסה לעזור במשהו; ספינת-טילים פרטית שהוחרמה עליידי האנגלים כשביאה להוציא את משפחת בעליה העשירים מאי-האימים. כשהגיעו יחידות הצי הששי האמריקאי, לא היה יותר צורך בצי הישראלי. אנו הגשנו את העזרה הראשונה, האמי צעים הדלים שלנו סתמו את הפירצה הראשונה. עתה הגיעה העזרה המאוונת, רבתי-הממדים.

עד אתמול, דגל זר. הפלגנו לאתונה להיפרד מיוון ולנוח מעט. אך מן הרגע הראשון, כשאך הגענו לגבול פריאוס, היה ברור שלא יתנו לנו מנוחה: המונים התאספו בנמל, הריעו לנו. העתונים היו מלאים סיפורים על המדינה הקטנה שלא הרבתה בחישובים מול האסון הגדול. היוונים, עם כרוד אך גאה, הצדיע כאילו להגל, שהיה זר עד אתמול.

אמנם, לא היתה זו עיר שמחה שקיבלה את פנינו. יוחן היתה כולה שרויה באבל. לא נערכו לכבודנו לא חגיגות ולא תהלוכות. רק פה ושם, עקב מישוה בהערצה אחרינו, בחשמ ליות, בבתי-הקפה, בחנויות סירבו לקבל תשלום מיידינו. מישוה קרא בחנימות: "אסו ישראלים! בראבו אבריי אוס!"

אך חשוב מכל זה היתה ההרגשה שמילאנו תפקיד גדול. כשאמר מפקד השייטת ממשלת יוחן: "עשינו רק מה שכל אדם אחר היה עושה בנקומנו", השיב לו פאמאגוס הזקן בעצב: "לא, יידי, היו רבים אשר לא באו." והוסיף: "הבחורים שלכם עשו יותר מכל הדיפלומטים למען הידידות בין שני העמים. יוחן לא תשכח לעולם."

גם אנחנו לא נשכח אותה.

שלום ישראל! היד העבריים!

הצלנו!

תחנת עזרה ראשונה על החוף. ישראלים ואנגלים עובדים בצוותא. משמאל: פצוע נישא בארונקה.

מחכים שי ק/18 יורדים לחוף באחת הנקודות שממנה ניתן את הבקשה לעזרה עי נפגעי הרעש.

משך כל הזמן הזה, לא חדלו הרעידות. לבסוף כבר לא שמנו אליהן אפילו לב. רק מדי פעם בפעם, היינו מפסיקים את העבודה ומצינים בנימה של מומחיות: "הפעם זה היה חזק!".

העבודה המפרכת ביותר היתה. להתרוצץ בין ההריסות ולחפש פצועים. צחנה ועשן מילאו את האויר. שמים מאניתינו ק/18 וק/32 עשו סיבוב סביב האי, לראות מה קרה במקומות הנדחים, שאיש לא יכול היה להגיע אליהם עד כה. מעל הגבעות ולאורך כל החוף היו פזורים פליטים שאותות בעזרת קרעים ומראות את תחוניהם לעזרה. החברה סיפרו לנו אחר-כך על חלקם בפעולות.

"איון אות זאת?" אות הצרה הראשון שנקלט עליידי ק/18 בא מקבוצה גדולה של אנשים שהצטופפו על גבעה קרובה לחוף. הורדה סירה זקבוצה של 15 חיילים תחת לחוף, עמוסת מזון, מי שתיה וציוד רפואי. אתם היה גם העתונאי של חרות. ישעיהו קלינגמן. כשראו הפליטים את הסירה מתקרבת, רצו אל החוף.

ראינו!

אי קפאלוניה, מרכז הרעש

הם היו רעבים וצמאים, אך לא היו ביניהם פצועים. כפרם, מגנס, נהרס כליל, אחד הזקנים שנתאספו שאל בתמהון איון. מין אות זו המציירת על דופן הספינה. "אין זו יחזית, או אנגלית וגם לא ערבית. מי אתם?"

התשובה, באנגלית: "יהודים מישראל" הדהימה את הקהל.

התדהמה הפכה להערצה כשסופר להם כי גם שלוש

באנו!

מוכת-פחד, מורדת איסטינקט חייתי להמלט לאשר תישאנה אותם רגליהם.

מערכות מעגלית מזרה. אראל, בלחית קציניו ושני רופאי השייטת, יונל אשכנזי ומשה זלנפרינד, הצטרף אל המפקד הבריטי. כשהגיע גם האמריקאי, נוצר בן-רגע מטה-ראשי אנגלי-אמריקאי-ישראלי שחילק את התפקידים. הבריטים והאמריקאים, שלא סבלו במיוחד מחוסר ציוד, קיבלו על עצמם את אספקת המזון וחומרי הרפואה, הקמת תחנות העזרה ואירגון מתנות הפליטים. ואילו אנו קיבלנו על עצמנו את הקשה, המסוכנת והמכובדת שבמשימות: הגר שת עזרה לכפרים הנדחים והעברת הפצועים לבקום מיב-סחים.

רעידת האדמה נמשכה כקודם. נהמות עוממות עלו מקרב האדמה, והדהדו בכותלי הספינה. הועזעו החוק הראשון התי-רש כ-11 בבוקר ונמשך 11 שניות, השני נמשך רק ארבע שניות ואילו השלישי היה הקצר אך ההרסני שבכולם: הוא נמשך שתי שניות בלבד, אך החריב, בצורת מערבולת כע-גלית מזוהה, שתי ערים ו-12 כפרים, מהם נשארו רק תלי הריסות.

רוב הקרבות הם מאלה אשר עברו במשרדים או שהו בבתיהם בשעת הרעש. הכפרים סבלו פחות: הועזעוים הראשונים, הקלים, היו לגביהם אותות אזהרה, בהשפעתם הוציאו את מטלסליהם מן הביקתות, בילו את הלילה תחת כיפת השמים, אשר שום רעידת אדמה לא הצליחה עד כה למוטט אותה. ביום שהו רוב האזכרים בשדות. רק הזקנים והילדים, יושבי הבית, נפלו קרבן לרעש.

ששה בסירה אחת. ההכונים התאספו על החוף. כל מי שיכול להשיג סירה שט בה אל אניותינו, התחנן שיע-לוהו לסיפון. לעולם לא שכחתי איך ראיתי בקליפת-אגוז עזירה זקן וזקנה, נערה צעירה שחתרה במשוט, ושלשה ילדים קטנים, לבושים סחבות מגוללות בדם, יחפים, רעבים וצמאים, ועיניהם קרועות מפחד. הם צעקו משהו ביוחית והורו בתנועות שמבוקשם הוא מים.

נצטוינו לרדת לחוף. הסירות הורדו ואנו חתרנו בכיוון לאי. האחרונה בסירות היתה שקטה ומתוחה. החברה לא ידעו מה מחכה להם על החוף. אבל משום מה היתה לנו ההרגשה שאנחנו הולכים לאיזה קרניכל. אחד החברים, עולה שגנהאי, סיפר שהוא בעל נסיון בעניינים אלה: כבר עברה עליו בסין רעידת אדמה, אם כי לא היתה די חזקה בשביל לעורר אותו משנתו. רק למחרת בבוקר סיפרו לו עליה.

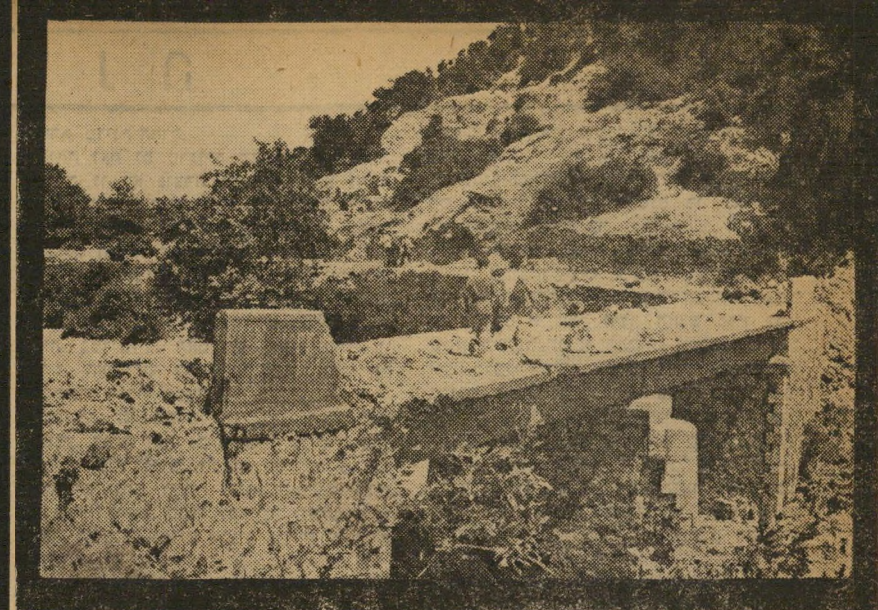
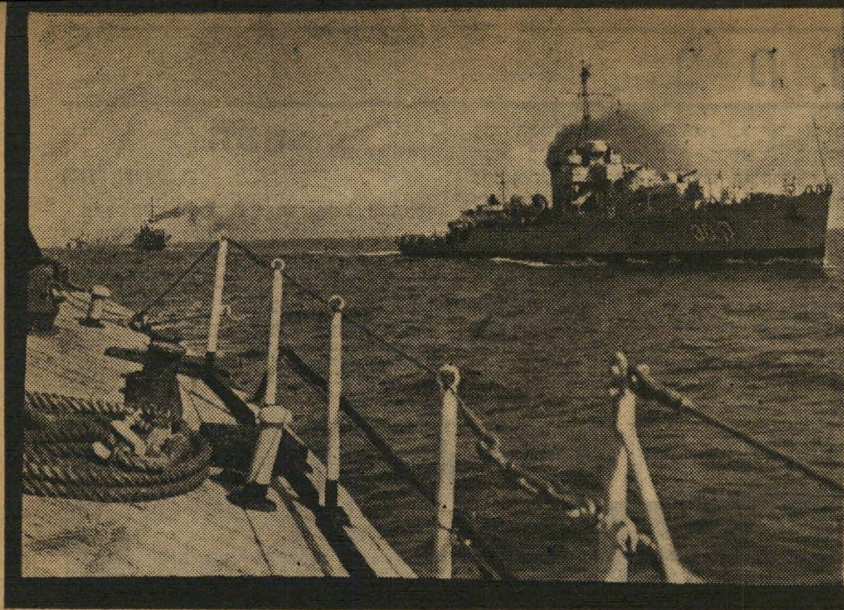
תפאורות רוויית-דם. האי קפאלוניה ארכו 50 ק"ל ומסר ורוחבו בערך החצי מזה. הר איתן, ירקרק ועליו מת-נשא מתוך המישורים הפוריים שבמערב האי, וכגיע עד לגור בה של קרוב לקילומטר. כשהגענו לחוף התקבצו סביבנו ההמונים המבוהלים. הם נדחקו אלינו, אתנו בחבלי הסיירות, התחננו בתנועות ובהברות חסופות שנקח אותם אתנו. אבל לא יכולנו לעשות בשבילם מאומה: ההוראות היו מפורשות — להוציא רק את הפצועים קשה. ניסינו לפזר את ההמון בעדינות.

היה זה קרניבל עגום ומחריד. התפאורות היו רחיות דם. בכשך היומיים וחצי שפעלנו באי התגלגלו נגר עינינו מחזות זוחה בלי סוף. כל אדם שפגשנו היה סרגדיה חיה: ללא בית, ללא משפחה, ללא בגד, מזון או משקה. לעתים קרובות גם פצוע, נוסף לכל.

בסך הכל טיפלנו במספר אינסופי של פצועים. חבשנו את הפצועים, הגשנו להם משהו לאכול, ניסינו לנחם אותם בתנועות אילמות. אני חושב שהם הבינו. הוצאנו גם למעלה מ-400 איש ליבשה.

בעזרת קרעים ומראות. ביום השני נחת מטוסים מהודר במיפרץ הצר. הוא הביא את לורד לואי כונטבאטן, יחד עם מיניסטר הפנים היווני, שבאו לפקח על הפעולות. עד מהרה הופיע גם מלך יוחן יחד עם אשתו, שחרחרת יפה ש-כבשה את לבות כולנו. כולם היו נרגשים והעובדה שאנחנו ישראלים רק הוסיפה, כנראה, להתרגשותם.

הרים מתפוררים. גשר בטון, בתוך קניון עמוק, בדרך לאחד הכפרים ההרריים שנהרסו. המעקה השמאלי נהרס לחלוטין, מן הימני נשארו רק שרידים. אבן גדולה, שנעקרה מתוך הר עשתה חור בקוטר של שני מטרים במרכז הגשר, אשר עליו נראים שני מלחים ישראליים בדרכם לכפר. הימאים שהראו להם את הדרך עברו את המקום בריצה מטורפת, מפחד האבנים שנפלו כל הזמן מן הצוקים הגבוהים. "חשבנו שההר יתמוטט על ראשינו", הודו המלחים.

מזהא הקיסור. השייטת הישראלית בקרבת איי הרעש. בראש נראית ק/30, אחריה ק/18 וק/28. התמונה צולמה מעל סיפון ק/32, אניית הדגל של השייטת, שעה שארבע האניות הפליגו במלוא הקיסור. בעוד שהאנגלים והאמריקאים היו מיוצגים, בימים הראשונים עליידי אניות גדולות, שנתנו עזרה בערים, יכלו היחידות הישראליות הקלות לסייר סביב האיים ולהגיש עזרה במקומות מדווקים. האניות התקרבו לחוף בסיכון, שהפליא קצינים וחלוקים.

לאות הוקרה. "לצי ישראלי, עם מיטב איחולי לעתיד מפואר." זוהי הברכה הכתובה על גבי אניית המלחמה היוונית "ארמטולוס", עליידי מפקדה ספירו פרבינס. הסרט, נושא האותיות היווניות, קישט את כובעו של אחד ממלחי האניה, לפני שהוכנס למסגרת והונש כשי לאלוף-משנה אראל, מפקד שייטת הישועה. היוונים, שראו עד כה בישראל יצור מוזר ובלתי-מובן, שקט לתחיה על חוף הים התיכון, הביטו עתה-בעינים אחרות לגמרי על המדינה היחידה בכל האזור שלא חסכה הקרבה ומאמצים כדי להציל את בני האיים המדופים.

הפצועים לחוף. פעם היה זה רחוב חשוב בעיר ארגוסטוליון. הרעש השאיר בו רק קיר אחד על תלו. אחת הקבוצות הישראליות, שפעלה בשיתוף פעולה עם הבסיס האמריקאי-אנגלי בעיר, נושאת פצועים אל החוף. בראש, נושאים ארבעה מלחים פצועה זקנה, היושבת על שרפרף. בגלל החום המעיק, הוריד אחד הבחורים את כובעו, הניח אותו כמחסה על ראש הפצועה. אחריהם, נושאת ילדה צעירה כמה פצעים, עטופים בסדין, שרידי רכוש משפחתה. כל אדם שנראה היה טרגדיה חיה: ללא קורת-גג, ללא משפחה, ללא בגד, מזון או מים.

ראש גשר. קבוצה זו ירדה לחוף, בתשובה לאות אזהרה שנשלח לאניה עליידי כמה פליטים שכפרם חרב. הפליטים התאספו על אחת מגבעות החוף, חיכו שמישהו יראה אותם. בסירה הראשונה הוודו אנשים, רפואות, אלונקות, מזון, קצין ומלח מקיימים קשר אלחוטי עם האנייה הנמצאת כל הזמן בקשר הדוק עם אניית-הדגל בארגוסטוליון ועם מסה פעולות ההצלה. ניתנו הוראות מפורטות להוציא רק את הפצועים קשה. ההמונים המבוהלים שנדחקו אל המצילים, בקשו לעלות על הסירות, והתחננו שיקחום. — היה הכרח לדחותם בעדינות.

עזרה ראשונה. מרפסת שלא נפגעה עליידי הרעש, הפכה בית-חולים ארעי, בו קיבלו הפצועים טיפול ראשון. עד התארגן יחידת ההצלה שבאו מן החוף. בדרך כלל הראו יתושי האייט עצמם אדישות רבה, כתוצאה מן הזעזוע הקשה שעבר עליהם. היחידות הישראליות מצאו כמה מרכזים כאלה בכפרים, אולם האחראים להם לא יכלו לעשות הרבה, כי לא היו להם הרפואות והמכשירים הדרושים. הצי הישראלי נתן את כל מלאי הרפואות שהיה לו, לא השאיר אפילו את מינימום הציוד והאספקה הדרוש לכל אניה למקרה של שעת חירום.

העם

רוח אהבה

באשמי הרחוקה, אחת מפניות החמד של אסיה, נעשתה השבוע היסטוריה. המאבק בין המוסלמים והיהודים באסיה המרכזית דמה חמיר למאבק בין הערבים והיהודים באסיה המערבית. בהודו, כמו בארץ-ישראל, בוצעה חלוקה שצד אחד התנגד לה בכל כוחו. בהודו, כמו בארץ-ישראל, היתה החלוקה מלווה גירוש המוני אוכלוסין.

קנה ההגיונית: לשחרר את באדיאן. אולם נשיא בית-הדין לא סבר כקטיגור. בניגוד לקטיגור היה נדמה לו שיש הוכחות. הש"ב, כשהקריא את פסק-הדין, היה ברור גם מדוע.

נסתבר שהדבר היחיד שאפשר היה להוכיח הוא, כי באדיאן ביקר במשרדו של עורך-הדין מאני, בו עבד חרותי בשעתו. מאחר שבאותו מקום נמצאה מכונת-הכתיבה עליה נכתב חומר של המחתרת, הרי זה, במובן החוק, מקום מחתרת. לפי אותו חוק חייב

יעקוב חרותי מקשיב לגזר-דינו

קומדיה

היה הנאשם, ולא המאשים, להוכיח מה עשה במקום מחתרת זה — אחת יושב-כחבר

בהודו היה גירוש זה מלווה גם שחיטה הדדית, בה נספו כמה מיליוני אנשים. שני הצדדים פלשו לקאשמיר, לחמו בה עד שמתחילי אום הכריזו על הפוגה. מאז קפאו החזיתות, ואיתם השינאה ההדדית. השבוע נפגשו שני מדינאים גדולים, מנ"י היג'י שני האומות. שניהם היו תלמידיו של האיש הגדול ביותר של המאה ה-20: מאהטמה גאנדי. ניהרו ועלי ידעו כי עמיהם יקבלו כל פשרה כבגידה. אך שניהם ידעו גם שהמלחמה אינה פותרת שום בעייה, וכי רק רוח האהבה יכולה לרפא את הפצעים שנגרמו עלידי השינאה.

וכאן נגמר הדמיון בין הודו וארץ-ישראל.

מחתרת

מינוס מינוס שווה פלוס

בצריף הארוך, בעל רצפת-העץ החורקת, הגיע המחזה המשוונה לקצו. הרגשה מזוהה של אי-אמינות ריחפה בחלל, כאילו מילאו כל הנפשות תפקיד דרמטי כפוי. רק פניהם המתוחים של קרובי הנאשמים בקהל שיכנעו כי המחזה אמיתי מאד — לפחות לגביהם. איש מהם לא בכה ממש, אולם כמה אמהות החזיקו מטפחות מוכנות בידיהן הקמוצות. גיבורי המחזה, שהורשעו זה עתה כתחביר מחתרת המסכנת את בטחון המדינה, ישבו על ספסלים הארוך. הם לא דמו לגיבורים. כל אוסף מקרי של תריסר צעירים בבית קפה תל-אביבי היה דומה להם.

ביום הראשון של המשפט ניסו לחקות, לפחות באופן חיצוני, את נאשמי המחתרת בימים עברו. הם הכריזו הכרזות מפוצצות, שרו את שירי אצ"ל, רקעו ברגליהם. אולם בינתים רמזו מלים רבות לתוך הפרוטוקול, ומצב הרוח השתנה. הורים וגנשים הפצירו בהם להימנע מהפגנות-סרק, שתגדלנה רק את מידת העושה. גם יחס הקהל הרחב שחזה במחזה כמו במלחמת-שורים, לא עודד הפיגנות כאלה.

עתה ישבו הנאשמים בשקט, בסדר מופתי. כשנצטוו לקום, קמו. כשנצטוו לשבת, ישבו. היתה זאת המסקנה האחרונה וההגיונית של מחתרת שלא היה לה על מה ללחום, שלא היתה לה שום השקפת עולם ושום מטרה מעשית — פארוויה של מחתרת.

הנאשם לא הוכיח. לא פחות מוזר מן המחתרת עצמה היה המשפט. נשיא בית-הדין, השופט המחוזי הלוי, שקיבל על עצמו את התפקיד בניגוד לדעת חבריו (שסירבו לקבלו על עצמם), לא הסתיר אף לרגע באיזה צד נמצא לבו. לעתים קרובות אף יותר מאשר הקטיגור עצמו, בשעת הכריז היועץ המשפטי, חיים כהן, שאין לו הוכחות נגד הנאשם באדיאן, צעיר ממושקף ומרציף-פנים שהיה פעם דובר לח"י. קם הסניגור הצבאי וביקש להסיק את המסקנה

הממשלה, ועדיין נזקקו העתונאים לשרותיה מעט מאד.

השבוע נמסר על תפקיד חדש שנטלו לעצמם שירותי המודיעין, שגם בו לא ברור מה יעשה במסגרתו.

ד"ר קסטנר שהיה עוזרו של דב יוסף לעניני עתונות ויחסי ציבור, שעה שזה עוד היה שר המסחר והתעשייה, לא הצליח להשאר באותו תפקיד אצל השר החדש פרץ ברני שטין. בשעתו הילכו שמועות שקסטנר נתמנה יועץ כלכלי לסייעת מפלגת פועלי ארץ-ישראל בכנסת, ואולי אפילו חבר כנסת מטעם מפ"לגה זו, אך כל אשור מעשי לשמועות אלה לא בא. השבוע מצא עצמו ד"ר קסטנר, בבית-הדר — מעונה החדש של לשכת העתונות — בחדר שולתו נושאת את התואר "עורך כלכלי". לשם מה צריכה לשכת העתונות ה"ממשלתית" עורך כלכלי — יודעים רק היא ואלהים.

שיכון לפדיונים. פליט אחר מקומם מרוחק יותר ימצא אף הוא את שיכונו בק"רוב בתי-ההדר. הרי זינדר, נספח העתונות של ממשלת ישראל באומות המאוחדות לא היה: עמם עבדות בתפקידו. אשר לפעולות ארגון האומות המאוחדות עצמו, הרי לפי סימן דאג מנגנון התעמולה העצום שייך לו. אשר לפעולות ממשלת ישראל, הרי במידה שלא פורסמו על ידי אבא אבן עצמו, יכלו אלה להתפרסם באמצעות המנגנון הענף של שירותי המודיעין בניו-יורק. עתונאים ישראלים שכיסו את עצרת האומות המאוחדות מסרו שנוכחותו של זינדר היתה, על פי רוב, מיותרת. הם נעזרו יותר על ידי מחלקת העתונות של האו"ם, מאשר על ידי הנספח הישראלי. איש לא יכול היה להשיב לשאלה לאיזה תפקיד התמנה זינדר, אלא אם כן נודע לתפוס את מקומו של אריה פייסן, מנהל לשכת העתונות הממשלתית, העומד לפרוש מתפקידו לרגל מחלה.

דרך מקורית וקלה. אם לא היה די בתפקידים המסובכים והמסופעים של שירותי המודיעין שבוצעו גם עד כה ללא יעילות יתרה, הרי עומד לקום גוף חדש בתוך האגף הזה: מינהל הקולנוע. מינהל זה יקח לעצמו, נוסף לסמכויות הנמצאות כבר מילא ביו שירותי המודיעין, כגון פיקוח על הירי מנים ועזרה לפעילותם של צלמי קולנוע, גם תפקיד נוסף: הצגות על הסרטים שהיה עד כה ביד גשרד הפנים.

אך היה ברור לכל שלא ייתכן שהממשלה תשוב ותעצב את פרצון בראש השירות העצום הזה. בחוגי הממשלה בירושלים נמי סר השבוע כי תיאודור (תדי) קולק יטול לידיו את שירותי המודיעין, כהכנה להפיק כתו של גוף זה לציניסטריין עצמאי בעתיד הקרוב ביותר.

ייתכן מאד כי את ראש-הממשלה לא המי ריצה כל כך החרדה לענייני שירותי המודיעין, אלא שהוא מצא בזאת דרך מקורית וקלה להחיש את מינויו של עוזרו הצעיר כשר בישראל.

לא יפלא כלל אם בהרכב ממשלתי עתיד יימצא שר חדש, צעיר ביותר, שר המודיעין-תדי קולק.

ממשלה

שר חדש

ממשלת ישראל גילתה כבר מזמן את העיי קרון הנושן, שגוף הצולע על שתי רגלים, מוסב להוסיף ל... כדי להבריאו, עוד רגל אחת, שתצלע גם היא.

עיקרון זה בוצע לא פעם על ידי כך שדו"קא לאותם משרדי ממשלה שמנגנונם היה ממילא מנופה, בלתי יעיל ובעל מטרות בלתי ברורות — הוסיפו פקידים נוספים, פליטים מתפקידים אחרים, בהם לא הצליחו, היו מיור חרים, או שלא הסתדרו עם הממונים עליהם. רק **אלוהים יודע**. שירותי המודיעין היו זקוקים לריאורגניזציה. דבר זה הוחלט מכבר בחוגי מפלגת פועלי ארץ-ישראל מצד אחד, ובהנהלת משרד ראש הממשלה מצד שני, לשם נוחיות ביצוע הריאורגניזציה, הור"חק "לחופשה", משה ("מויש") פרלמן.

יפה דרומי מקשיבה לגזר-דינה

קומדיה

אך גם כשהושג החופש, לא נראה עדיין כל סימן לריאורגניזציה ממשית של שירותי המודיעין. לשכת העתונות הממשלתית עדיין ידעה פחות מכל עתונאי על הנעשה במשרדי

המחתרת. באדיאן לא הוכיח כלום. הוא חוייב בדיון באותו נוהל משפטי אפשר היה לחייב בדיון את כל לקוחותיו של עורך-דין מאני. לכתבי העתונים, שכיסו כל רגע של המשפט, היה ברור מאין נושבת הרוח. שעה קלה לפני קריאת גזר-הדין העביר אחד מהם פתקה לאורך השורה, רשם עליה: "נא להעביר הלאה — כמה אתה מעריך יתנו לחרות?" הסיכום: הארץ — 5 שנים, דבר 5 עד 7 שנים, הבוקר — 7 שנים, מעריב — 7 עד 10 שנים ג'ורטלס פוסט — 10 שנים, עת"י — 10 עד 12 שנים, הדור — 12 שנים, חרות — 15 שנים. עתונאי אחד רשם, ספק ברצינות ספק בצחוק — 65 שנה. היה זה משפט מזוה.

משפט במדים. חוקי המאמיטיקה קורבים ששני מינוסים יוצרים פלוס. הפעם הוכח כי שתי קומדיות עלולות ליצור סר גדיה — לא רק טרגדיה לילדים, נשים והורים של אנשי המחתרת-ללא-תכלית, אלא גם טרגדיה למדינה.

היתה זאת, קודם כל, טרגדיה של מדינת החוק. המשפט לא היה משפט אורחי אשר שופטיו לבשו, במקרה, מדי צבא. בין משפט זה ובין משפט אורחי פעורה תהום. ואם אמנם נשאר האמון למשפט האורחי מוצק כסלע, הרי עצם העובדה שהממשלה יכולה לעקוף משפט אורחי זה ככל העולה על רוחה, עלידי הקמת בית-דין מיוחד או אף השימוש בסעיף 111 הנאלה, הרי פירושו

מעוטים

טענה על פטמה

כשצעדו חיילי צה"ל לעבר הכפרים הערביים, בימי מלחמת 1948, נקטו ערבים שר

הנאשם ריקלין (שמאל) כמה דקות אחרי שיחרורו

טרגדיה

5000 צופים, נדחקו לאיצמד "הפועל" ו

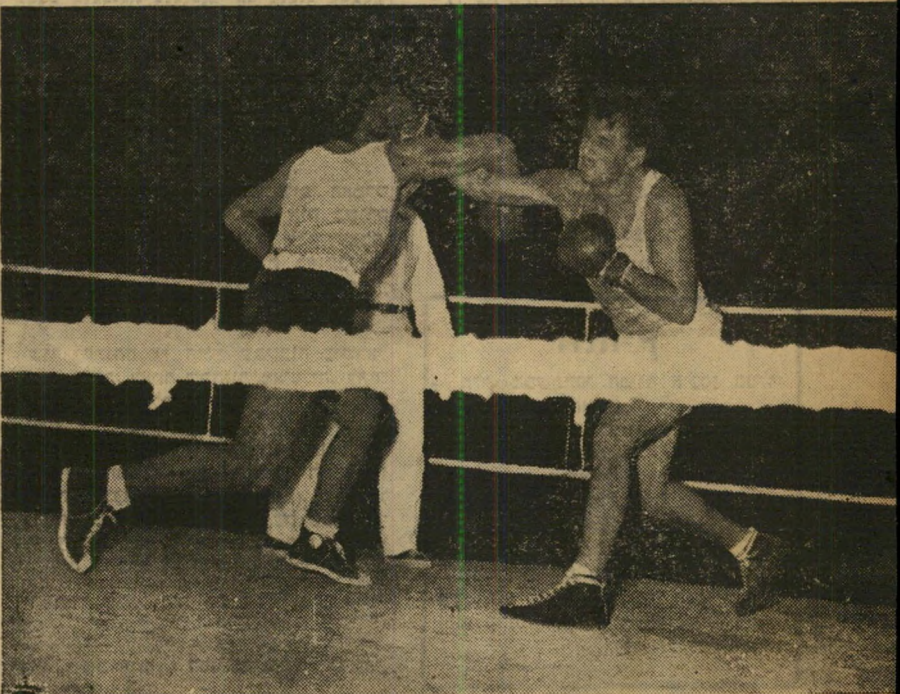

אב מאושר. לחיים וייספיש המתאגרף המצטיין של הערב, לא היה פנאי לשים לב לחתך שבעינו הימנית, לאחר הקרב המרתק, בו ניצח את אלוף יוגוסלביה במשקל חצי בינוני תומא הולדוני, נפל לזרועות אביו המאושר, הוקף קהל מעריצים רב, שלא חדל לעודדו בשעת הקרב.

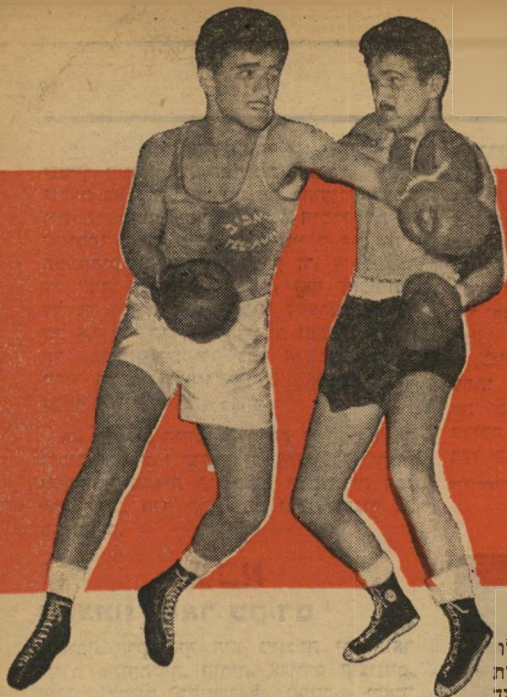
הפנים לא קרנו. על פני אשתו של יפתח זייד אפשר היה לראות את מהלך הקרב של בעלה. אם בהתחלה קרנה למראה מהלומותיו העזות, הרי בהמשך הקרב קומטו הפנים, והעוויות הוכיחו כי המצב לא היה מזהיר כלל. גבור האיגורף, הנערץ מן הימים ההם, נוצח.

כלי עצות. שקט השתרר לאחר הקרב הראשון של הערב. מיוזאג מיטהוביץ, סטודנט בן 21, הלם ל הנוק אאוט בסבוב הראשון היה פתיחה מאכזבת. רק לאחר הקרב השני החלו הישראלים להתאושש, התל'אביבית, מיכאל פרייטג היה נרגש מדי כל הערב, בעוד שהמאמנים היוגוסלבים ישובו, כחוק, בשקט יב

כלי סנטימנטים. יפתח זייד בן ה-33 העביר בקהל זכרונות נעימים מעברו המזהיר. אולם היוגוסלבי ג'ורגי סבנוביץ לא היה סנטימנטלי כלל וכלל, הלם בחקלאי מגבעות זייד בעצמה רבה, הפילו בנוקאאוט בסבוב השלישי, ע"י כך זיכה את קבוצתו בשתי נקודות יקרות.

מן אזו!

להיאבקות על הבכורה במשקל נוצה. אילו היו צעקות ורקיעות רגליים יכולות להוות עזרה ממשית בקרב, היה עובד מנצח כיון בהתחלה, אך גם כך נדלקו בסיום האורות הכחולים, שבישרו על הנצחון הישראלי הראשון, שהוציא את הקהל — כולל מוכרי הארטיק — מכליו.

הראה להם. וייספיש!"

הקרב בין בן-חיים ולוקיץ היה אטי וחסר הפתעות. אמר לי שכני (שלא ראיתי אותו מעולם לפני כן או אחריהם) שהוא מאוכזב מבן-חיים. היו לו סיבות מספיקות. ג'ורג' קליין נאבק עם ניקולין בקרב רציני ושקול. כוחם של שני המתאגרפים היה שקול, בערך, והשאלה הייתה רק מי יחזיק יותר זמן מעמד. עד הרגע האחרון קשה היה לומר מי ינצח. התייעצות השופטים, בסוף הקרב, ארכה יותר מן הרגיל ורק לבסוף נדלקו האורות הכחולים, הביאו את התוצאה 4:6, לטובת היוגוסלאבים.

הקהל הרעע כשעלה לזירה חיים וייספיש: "הראה להם, וייספיש!" "גראה אותך, נטורי קראת!" "תן לו בשיניים!" לא היה כל ספק — וייספיש היה לגיבור היום. הוא נאבק (מבלי לדעת על כך) עם אלוף יוגוסלביה לי משקל קל, חולדוני. בסיכוב הראשון גיששו השניים, בחנו איש את כוח יריבו. רק בשני החליט היוגוסלבי לצאת להתקפת-מצה. אך היא נשברה מול קיר ההגנה של וייספיש. כפותיו היכו בעוז ובתכיפות בכל מקום בגופו של הולדוני שיכלו להגיע אליו. הסייבוב השלישי נתן את התוצאה שהיתה ברורה עוד מקודם.

הצופים הגיעו להתרגשות אמיתית רק כא

• בגלל זהות השם עם לייבלה וייספיש, איש נטוריקורא המפורסם שעבר פעמים אחדות את קו הגבול לירדן, השתקע לבסוף בניו יורק.

ברגליו, דרש בתוקף גוזו ושעשועים. בין שריקה לשריקה מצא זמן לפצח מספר גר עיניים, שקליפותיהם הועפו מיד על שכם היושבים בשורה התחתונה. פרט מאלף: בקהל לא נראו נשים כמעט כלל. הנשים הישראליות (שלא כחברותיהן האמדיקאיות) אינן צמאות לדם.

לא עברה יותר מחצי-שעה מאז ישב אחרון קונייהכרטיסים על מקומו, והקריין הודיע להציג מבעד למיקרופון את הקבוצות היריבות. ברכות קצרות הוחלפו והקבוצות קראו זו לזו "הידד!" "הורה!" הנערים שארגז גדול היה תלוי על שכםם קראו "גוזו!" "ווארטיק!"

לבסוף צילצל הגונג והקריין אמר משהו, כשהוא משתמש בצלחה בתערובת של עברית-פולנית עם אנגלית-הונגרית. העובדה שחמשת אלפים זוגות אוזניים מתאמצות, ללא הצלחה, להבין את דבריו, לא הפריעה לו כלל.

עליונות תרנגולית

המאבק הראשון היה קצר. המתאגרף הישראלי במשקל נוב, פיבכו (51 קילוגרם), החל בהתקפה נמרצת אך יריבו הבלגראדי מיטרוביץ (50½ קילוגרם) לא נבהל, אילצו עד מהרה לעבור להגנה אשר לא הועילה ביותר נוכח נוקאאוט מוצלח.

גם הקרב השני נסתיים בהדלקת האורות האדומים שבישרו על נצחון האורחים: בי משקל תרנגול גבר פאליץ על פינקלשטיין, הוכיח את עליונותו התרנגולית.

הקהל היה שקט ומאוכזב. היחידים ששמרו על עירונותם היו מוכרי הארטיק. ההרגשה הייתה דומה לזו של הפלשתיים, שעה שדויד הדביר תחתיו את גלית.

השינוי חל רק כאשר נכנס בין חבלי הזירה דויד עובד, שזינק מפינתו מול דורוביץ

סק במתאגרף הזבובי התל-אביבי ישראל פיבכו. הרבה את הרושם הראשון. למטה: מאמן הנבחרת יצחק הקרבות, הוזר פרייטג על הערותיו הקולניות.

שר הוציאו השופטים החלטה בלתי-צודקת, (לדעתם ולדעת כמה עיתונאי ספורט) בסיום הקרב של פופוביץ (בלגראד) נגד בירנבלום. בה נתנו את הנצחון לאורח, למרות שהנחות היו שקולות ותיקו היה צודק הרבה יותר. השריקות ורקיעות הרגלים, הגיעו לשיא חדש. אפילו מוכרי הארטיק שכחו את תפי קידם העיקרי, הצטרפו בצעקותיהם לקנאי כבוד הספורט הישראלי.

גם בקרב הבא, בין זיקיץ ונסה, לא השיג ביעה החלטת השופטים את דעת הקהל. התיי קו שפסקו הפעם היה בעצם צריך להיות נצחונם של הישראלים.

המאבק במשקל חצי-כבד הביא לבמה את גיבור האיגרוף הישראלי מימים ימימה, יפתח זייד. דעת הקהל הייתה מוכנה לנצחון ישראלי נוסף, כאשר, בסוף הסיבוב השלישי, הופל זייד בנוקאאוט אדיר, ניצל על ידי הגונג ממניין העשר.

הקרב האחרון היה אטי וכבד, כראוי למשקל כבד. נזרוב (82 קילוגרם) התל אביבי, וסואיץ (83 קילוגרם) ניסו לשחא לגלות כל אחד את נקודות החולשה של יריבו. כאי לא נמצאו. התוצאה, תיקו, סיכמה את הנקודות הסופיות ל-12:8 לטובת האורחים בלגראד.

בשעה שהכפות האחרונות הוסיפו עוד להי לום על גבי הזירה, כבר נהרו כל חמשת אלפי הצופים דרך חמשת הפתחים, ניסו לצאת מן המקום באותה מהירות בה נכנסו אליו. לשווא ניסה הקריין להבטיח שמספר האוטובוסים יספיק לכולם, לשווא עשה את כל המאמצים לשכנע את הקהל לחזות במי סירת גביע הכסף לקבוצה המנצחת מידי ראש עיריית תל-אביב. הקהל לא רצה להבין, או אולי לא יכול?

הצד השני של המהלומה. הקהל שכלל מספר קטן של המין היפה, הומיח בקיאות רבה בשיפוט. אולם ככל קהל אחר בעולם הוא ראה רק את מהלומות מתאגרפיו, התעלם במקצת מהמהלומות של הצד שכנגד. לדעתם היו השופטים בגתי צודקים, בשיפוטיהם.

המשטרה הייתה עסוקה מאד בנסיונה לשי מור על הסדר, שעה שחמשת אלפים צופים קצרי רוח ניסו להיכנס בבת-אחת דרך חמשת השערים הצרים של איצטדיון הפועל ביפו. השאלה הגדולה שריחפה בקהל המר תוח הייתה: "איך אנחנו?"

כי היתה זאת הפעם הראשונה שהנבחרת הישראלית (להלכה, נבחרת תל-אביב) יצאה למרחב, התמודדה עם נבחרת זרה בעלת משקל (בכל המשקלים), עד עתה הסתפקו חובבי המהלומות במכותיו של יפתח זייד, בימיו הטובים, על פרצופי מתאגרמים ברייטיים, או נצחונותיהם של כמה בעלי-אגרוף תל-אביביים אחרים על מתגוששים מפוקפקים מיפו, בימים שאלה עוד נמצאו שם.

המתאגרפים הישראלים לא בקרו השנה ור גם לא בכל השנים האחרונות, באלוסות אירופה, או באיוה שהוא מפגש בינלאומי אחר. לא היה להם כל מושג על רמתם האמיתית, שלא באה לכלל מבחן רציני זה זמן רב. משום כך קדמו לתחרות צפיה ממושכת ומתיחות רבה.

היה חשש שהדבר יופרע על ידי החובביים הצמאים לדם. לשם כך נקטה המשטרה בעזרת-סין שלמה (סלומון) אדיר, באמצעים מעולים לשמירת הסדר.

גוזו ושעשועים

אם העסקנים והמאמנים ניסו עוד, ללא הצלחה, להסתיר את תרדתם, הרי הקהל סייב רב בהחלט להיות סבלני. הוא שרק, רקע

חוזה לשנה. אך כעבור חודש דפק בעל הבית על דלתם בעז. הוא היה חיוור וכבדו נפנה בגליון עיתון. היה זה חרות, שגינה אותו על השכר דירה ל"משומד".

התחנן בעל-הבית האומלל, גרעון יפת: "אתם חייבים לעזוב מיד את הדירה, אחרת ירצחו אותי הסיירוויסטים נפש". מוזר הר" גיעו: "בני, זוהי ארץ חופשית, בה שורר חופש הדת. איש לא יגע בך לדעה. איש אינו נוגע בי לדעה".

טען בעל-הבית: "אבי פקיד ממשלתי גבוה, סגן-מנהל משרד הדתות. עניין זה עלול לעלות לו במשרתו". מוזר הביע את צערו, הראה לו את החוזה, ביקשו באדיבות להתחדות על חטאיו.

שבועות מספר לאחר מכן נקרא מוזר אל בית-המשפט. הדיון היה קצר וחסרת-תוע' אות: לבעלי הבית לא היתה כל אסמכתה חוקית.

דירה ליד בית-הכנסת. שבוע לפני תום החוזה הוזמן יפת אל מוזר לבית-המשפט בשנית: הוא רצה להיות בטוח שמוזר יפנה את הדירה בדיוק עם תום החוזה. מוזר הבטיח להשתדל, ביקש ארכה של חודש.

צעק המשכיר: "אתם רואים? אמרתי לכם!" בית המשפט הסכים ל-10 ימי דחייה. מוזר חתם, חידך במנוחה. יפת שלח בו מבט קטלני, חתם גם הוא.

בשבוע שעבר עקרה משפחת מוזר לדירה חדשה, בקרבת בית-הכנסת ישורון.

עתונות

יד על הפנקס

בעיתונות העברית ישנם שני סוגי עובדים: אלה הקבועים בעיתון, עובדים בו יום יום, ואלה הנוודים ממערכת למערכת, מציינים את שבתם בעבודות שונות.

אם במערכת עצמה עובדו תמיד רק נאמניו של בעל העיתון (כרגיל: אחת המפלגות), הרי לגבי העובדים מן הסוג השני לא היתה הקפדה כזו, ועובדתם נבחרה בדרך כלל, על פי טיב החומר ועניין העיתון בו.

אחד החתקים מבין אלה המשפטים את סוליותיהם בין משרדי המערכת היה הצירי-הקריקטוריסט-הכתב ומחבר סיפורי-הילדים שבעון צבר. כמשך שנים מצא את פרנסתו בעבודות למען דבר, דבר-השבוע, על המסך, קול-העם, משא, הארץ שלנו, דבר לילדים, משמר לילדים ועיתונים קטנים יותר. השבוע, כשפר למערכת דבר לילדים, למסור למזכיר המערכת אוריאל אופק רפורטז: שהזמנה על ידו, קיבל תשובה מדהימה: לצערו הרב אין לו כל אפשרות לקבל את החומר, משום שקיבל הוראות שלא להעסיק יותר את צבר בשום עבודה.

הנימוק האפשרי: שמעון צבר הצטרף ל מפלגת השמאל, פסל בכך את עצמו, לדעת גותני ההוראה המיסתוריים, לעבודה בעיתון השייך להסתדרות.

עשרות כתבים חופשיים אחרים, בלוי סול יות גם הם, שלחו השבוע ברעד את ידיהם אל כיסם, בדקו אם פנקס המסלגה הנכון מונח במקומו.

נוער

בוזל על הסכין.

בפינת רחוב סטאטון, הרובע הערבי ל שער של חיפה התחתית, שטח יעקב אפי שטיין, עולה מרומניה, כמה מאות אבטיחים. לאור פנס הנפט שתלה על הקיר, הוציק את העובדים ושביו לראות את סחורתו המשובחת. המחיר: 100 פרוטה "על הסכין". הקונים היו בוחזים את האבטיח, יעקב חתך אותו, הציגו בתרועת-גיל לקהל שהתאסף. אם היה אדם שילם הקונה את המחיר. אם לא, נשאר האבטיח הפתוח רכושו (הפנסים) של אפסטיין.

בפינת הבנין בצד החשוך ישב נער שחרחר, כבן 13, כולו מקוסם. אולם התענינותו לא היתה נתונה דחקא למכירה: הוא הסתכל יותר סביבו מאשר במוכר. כל פעם שראה כי הרחוב מאתוריו ריק היה נוטל אבטיח בידו, מעבירו בתנועת בזק לנער שני, שהופיע כאילו מתחת לאדמה.

"יותר מהר!" כך העביר, תוך וקת ספורות, למעלה מ-20 אבטיחים. ואילו יעקב אפסטיין המשיך להתפאר בסחורתו.

לא רחוק משם, בפינה שניה, עמדו שני נערים מול ערימת אבטיחים, הציגו את סחור רתם 80 פרוטה הקילה, אף היא "על הסכין". קהל הקונים אצלם לא נפל מזה שעמד מול אפסטיין, הנערים עשו עסקים מצוינים. הקר-

פיעה מודעת-ענק, מלוא-העמוד — מוזר בונה **בית-קוד באיריש.** כששלחו העיתונות את גוביהם לקבל את התשלום עבור המור דעות, נתבקשו לחכות: מוזר לא הספיק עדיין להסדיר את הפרט הקטן, ההון הפרטי טרם בא.

החובות גדלו, ואתם אי-הסבלנות של הנור שים. האדמה החלה להישמט מתחת כפות רגליו של מוזר. הסערה גברה, הגיעה לשיאה שעה שמוזר נזרק ממשרדו, הוכה קשות על ידי נושיו. ידידיו לא הכירוהו עוד.

הוא הוסיף לשקוע ללא הרף. עד שיום אחד נחרצה ההחלטה: לעזוב את משפחתו, לברוח מעבר לגבול, למות ביריה או להת-

המברקים ואת העניים המתחננים לקרית אורו. הוא החליט להיות עשיר. הוא גם הצליח בכך, קנה בתים, קנה מכונות. איש לא ידע בדיוק מה מכר, איש גם לא שם לב לכך, בשנחאי. אשתו ושתי בנותיו היפה פיות לבשו פרוות חורפן, בנו הקטן למד במעולה שבבתי-הספר. מוזר חי כמלך ותרם ביד רחבה לקרנות הציוניות. הוא לא היה קמצן.

מוזר בונה ו' ב-1949 באו מוזר ומשפחתו לישראל. הוא סייר ברחבי הארץ וחקר את הבעיות המקומיות. היה גלוי לעין שה מצוקה העיקרית הוא המחסור בשיכון. מוזר, בעל הדמיון הלוהט ורבי-המרץ, הבין מיד:

יומו של יוראי

ביום השנה הראשון למותו של יצחק שרה הופנו העיניים לבנו, יוראי שרה, שהתייתם תוך זמן קצר משני הוריו וגר בביתו של הזקן ביפו. בתמונה לפני כמה שבועות, עומד יוראי ליד יגאל אדון, כשמאחוריהם עומדת (מימין) מזכירת מטה הפלמ"ח, שושנה פסקמור, אשת מפקד סירת הצל, רבנשה שרה, בת הזקן.

חיל בחיים חדשים. מוזר ניצב בשטח ההפקר. אך לבסוף נש-תנתה ההחלטה במקצת: הוא גמר אומר לעבור לא את הגבול המדיני, כי אם את הגבול הדתי. הוא שמע בתקול שאמרה באידיש (מוזר אינו שומע עברית): "שובה אל משפחתך".

רחובות ירושלים אינם מוכרים למוזר. הוא עבר על פני כמה בתי-כנסת עד שנעצר לבסוף ליד דלתה של כנסיה. הקול הוסיף לדבר: "היכנס". כומר פרוטסטנטי קידם את פניו בחיוך רחב. כשיצא מן הדלת היה כבר נטבל.

האב שבשמים, עשיר. הכומר הראה לי חיים חדשים, אומר מוזר. "הוא הראני את גורלי ואת שליחותי — ללמד את דבר ישו לבני ישראל ההולכים במחשך. הוא לקח את לבי-האבן ונתן לי לבי-בשר תחתיו. הוא לימדני דעת את האהבה. עכשיו אינני ירא עוד. לבי שלם עם האנשים ועם האלוהים".

אשתו וילדיו, בשמעם על הבשורה, החליטו פה-אחד להצטרף אליו לקבל על עצמם את הדת החדשה, המבטיחה גאולה בשני העו למות, כזה וכבא. הם עקרו מתל-אביב לירושלים עיר הקודש, מקום בו קיבל האב עבודה במסיון האבנגלי והבת בכירה (22) בבנק ברוקליין. הבת הצעירה (19) הדומה לאינגריד ברגמן בתפקיד ז'אן ד'ארק, שולחת מפעם לפעם רשימות לעיתונות וגם היא מאושרת מאד. "כמה נפלא הדבר", אמרה בעיניים נוצצות. "להיות בת לאב העשיר ביותר עלי אדמות". היא התכוננה לאב שבשמים, כמובן. אביה שבארץ הוא כיום מטיף עני, בעל עבר גאה ועתיד מפוקפק.

במקום פינזי, וידיו. המשפחה ריהטה דירה בשכונת רחביה בירושלים, חתמה על

* מוזר טוען ש"סינדיקטים מסוימים (את שמותיהם הוא מסרב לגלות) הציעו לו לבינות על בסיס של "פיפטי פיפטי". כשסירב, איימו עליו כי ישרבו אותו, בצעו את איומם.

(המשך מעמוד 7)

שטיין משהה את ההחלטה הסופית, משום שטרם בא לכלל הכרעה אם להיענות לתוכנית היציאה, המבוססת על חומרי מתקנה שהופקו מסלק סוכר (דבר שייקר את מחירי הממתקים אך יחסוך במטבע זר, או לשמיר על רמת המחירים הקיימת, ואף להפחית, עלידי מכירת סוכר ייבוא לייצרנים בשער של 2.8 ל"י הדולר. הדיונים נמשכים עדיין, אך הבורסה השחורה כבר הושפעה קשה: מחיר הסוכר השחור ירד ב-50%, מחיר ה' שוקולד לייצוא ב-15%.

אם תתגשם התוכנית, תהיה זו מעין חורה לימים הטובים: תושבי ישראל יוכלו ליהנות ממראה קופסאות הממתקים המפוארות בכל קרן רחוב. חלק קטן מהם יוכל ליהנות גם מן הטעם.

צבא

המצבון נשאר כקודם

טובה קרקובסקי היא גייגנית יפת-תואר לידת פתח-תקוה. הוריה, אדוקים קיצוניים, חינוכה להיות בתי-ישראל נאמנה, יראת שמים. כל חבריה היו דתיים, ואפילו כל שנאיה.

כשסיימה את בית הספר התיכוני הגיע הביתה צו-תנועה ממשרד הגיוס. היה זה יום שחור בשביל משפחת קרקובסקי. טובה התייצבה בלשכה הצהירה על דתיותה, קבלה כתשובה מבט צונן ופנקס שחוררים. עתה נשארה הדרך פתוחה להמשיך ללימודים. טובה עזבה את פתח תקוה, נסעה לירושלים ללמוד באוניברסיטה. החיים ה' חדשים קסמו לה. היא למדה דברים חדשים הכירה אנשים חדשים, הרחיבה את אופקיה. בימים טובים ומועדים ביקרה בבית הוריה — ועשתה השוואות. התנגשות בין העבר והעתיד התחוללה בנפשה. העתיד ניצח. טר-בה ידעה שלא תוכל עוד לחזור לעברה. לשם כך היה עוד משהו חסר. כשעצר אותה פעם שוטר צבאי, ביקש לראות את תעודותיה, הציגה את פנקס השיחוריים, ידעה מיד מהו הדבר. טובה החליפה רבות מהשקפותיה, אך מצפונה היה חזק ממש כקודם. היא הלכה ללשכת הגיוס הקרובה, התנדבה לשרת בחיל האוויר.

כיום טובה היא חיילת למופת. הברס ה' כחול הולם לשערה האדום הרבה יותר מ' אשר מטפחת הראש.

דת

גאולה בשני עולמות

איש קטן וצנום עמד גלוי-ראש בשטח ההפקר ופניו לירושלים העתיקה. שמו היה מוזר, שלמה מוזר. הוא היה שקוע בהרהר ריב.

כל חייו עברו לפניו כבסרט קולנוע: ילדות אומלל בכפר נידח, חור, אחריי ישיבה בה שקע בים-התלמוד, אשר לעמקו אין חקר, אחר — הליכה אל הספר וגזיות הפיאות, ציונות ומחנות-עבודה סובייטיים, הים הלבן, הלילות הלבנים, ההירחורים השחורים. או באה החרות ושנחאי הנופלאה, מגדל בבל של המזרח הרחוק.

בשנחאי קרצו אפשרויות לאין-ספור. כאן ראה מוזר את העשירים החולפים בלימוזינים

צחוק בצד...

המיז

דו"ח קינסי על האשה ובעיית

השבוע התפוצצה באמריקה פצצה מסוג חדש. לא היתה זאת פצצת אטום או מימן חדשה. היתה זאת, כפי שקראו לה העיתונים, "פצצת המיז". היתה לה צורה של כרך עבה, בן למעלה מ-800 עמודי, גודש מספרים וטבלאות. הוא הוכן, במשך 15 שנה, על ידי צוות מחקר שעבד מטעם המכון לחקר המין שליד האוניברסיטה באינדיאנה. שבראשו עומד פרופסור רחב-גוף ולבוש תמיד בחליפה בלתי-מנוהצת. שמו: ד"ר אלפרד ס. קינסי.

הברית ב-20 השנים האחרונות.

● שלישי מבין הנשים שקימו יחסים מיניים לפני הנישואין עשו זאת עם שנים עד חמשה גב' רינה, יותר מחצי ליימו יחסים עם גבר אחד בלבד ו-46% רק עם ארוס, אחר התחתנו תוך שנה בערך.

שלושה רבעים מן הנשים הללו אינן מתחתנות כלל על כך, ולי-13%-12% מהן ישנם רק רגשי חרטה קלושים.

● שלישי מן הנשים שנולדו לפני תחילת המאה ה-20 לקינסי כי נהגו ללבוש בגדי לילה שעה שבאו ביחסים.

מיניים. בזמנו נהגות כל רק 8% של נשים.

● 62% מן הנשים שנבדקו על ידי קינסי נהגו לאונן זמן מה בחייהן. אבל בדרך כלל לא המשיכו בזה זמן רב. (אצל הגברים אחוז המאוננים הוא 92%, ומשך הזמן גדול יותר בממוצע מאשר אצל הנשים).

● חמישית מכל הנשים הנכללות ב"דו"ח קינסי הן בעלות נסיון הומוסקסואלי בתורן. אלה הרוב המכריע של בלתי נשואות או נשואות-לשעבר. רק 3% של נשים נשואות עסקו בהומוסקסואליות הן נשואיהן. (מבין הגברים הבלתי-נשואים עוסקים בהומוסקסואליות חצי, מבין הנשואים 4.6%).

● טעות מקובלת היא לחשוב שהנערות מתבגרות יותר מהר מהנערים.

נכון הוא שהנערות מגיעות לתחילת התבגרות הגופנית שנה לפני הנערים, אך ההתבגרות נמשכת אצלן זמן ארוך, מחקמת באיטיות עד גיל 20, וסיפפה להתקדם עד שהאשה מגיעה לשנות ה-30 שלה בערך. רק אז מגיע המרחב המיני של האשה לשיאו. אחר כך נשמר המרחב המיני במבלי לרדת עד גיל 50 או 60.

הגבר, לעומת זאת, מגיע למלוא ההתבגרות והמרחב המיני בשנות ה-20 שלו, ומיד אחר כך מתחילה עקומת המרחב שלו לרדת בקביעות. זוהי, לדעת קינסי, אחת הסיבות העיקריות לקשיים בחיי הנישואין. בראשיתם, שעה שהגבר נמצא בשיא יכולתו המינית, האשה עדיין קרה.

רה, מסרבת להפצרותו התכופות. עם הזמן, כשהמרחב המיני של האשה עולה, אין הגבר מסוגל כבר למצוא בה את אותו העניין, שגילה בצעירותו.

● טעות מקובלת אחרת: לדעת קינסי אין זה נכון כלל שהאשה איטית יותר בתגובתה המינית. "כושרה של האשה להגיע לשיא מיני במהירות אינו נופל מזה של הגבר, ובמקרים רבים אף מהר יותר מכל גבר שהוא." אך יש הבדל יסודי באופן התגובה של האשה והגבר, אשר בו טמון ההסבר לדעה ה"מקובלת": נשים אינן מתעוררות להגדרה מינית כמו הגברים. בניגוד לגברים, אין הן מסוגלות להגיע להתעוררות מינית על ידי ראיית עירום של גבר למשל.

קריאת סיפור אירוטי, או ראיית סרט "מגרה". יש צורך "בכמות ניכרת של גירוי רגשי כללי לפני כל מגע מיני" כדי שהאשה תגיע לשיא המיני. אמרת ישנה זו, הידועה מוזמן לאנשי המדע, הוכחה עכשיו על ידי הסטטיסטיקה ה"מקיפה של קינסי.

ד"ר אלפרד ס. קינסי
פצצת מיז

● רק אחת מכל שבע נשים שנולדו בשנות ה-90 של המאה הקודמת באה במגע מיני לפני הנישואין.

שואיה עד גיל 25, אך היחס עולה ל-25 שנים מתוך חמש, אם סרב נישואו עד גיל 40. אצל הנשים שנולדו בעשור ה"ראשון של המאה ה-20 נוכחית עולה היחס לכפליים עד גיל 25, כלומר יותר מאחת מגע מיני לפני נישואין. בין אלה שנשואות רחוקות עד 40 היחס הוא שלוש מכל חמש. (אצל הגברים — לפי דו"ח קינסי — אחוז הנזקקים למגע מיני לפני נישואין הוא 83%).

● רק אחת מארבע נשים שנולדו בשנות ה-90 של המאה הקודמת בגדו בבעלה, בעוד מספר הגברים שבגדו בנשותיהם היה גדול הרבה יותר. אך גם אצל הנשים של מאתנו אין האחוז גבוה הרבה יותר (26%). רק 6% בגדו בבעליהן עד לפני הגיען לגיל 20. האחוז עולה ל-9% בין שנות ה-20 ל-30, ול-26% בשנות ה-30 ובשנות ה-40 המוקדמות. בעניין זה לא נמצא כל הבדל בין השכבות החברתיות, אך היחס עולה בהתאם להשכלה. בעוד שבין בוגרות הקולג' בגרות בבעליהן 31%, הרי בין בוגרות בית הספר התיכון האחוז הוא רק 24%. (50% של הבעלים בזמנו בגדים — לפי דו"ח קינסי — בנשור תיהן).

● בעוד שבחורות שנולדו לפני תחילת המאה לא היה משחק-ידיים ידוע כלל (אומר קינסי: "רבים חושבים את משחק-ידיים להמצאות של הנוער ה"אמריקאי המודרני" — מוצדק של תרבות מתנוונת מבחינה מוסרית. אך הדורות הקודמים קראו לו פשוט בשמות אחרים: פלירט, חיזור וכו'). הרי בין הנשים שנולדו בעשור הראשון של המאה ה-20 נוכחית עסקו בדבר 91%, ומאלה ה"שייכות לדורות מאוחרים יותר 99%.

יחס המספרי של אלו שהביאו את ה"משחק, לפי ביטוי של קינסי "עד לנקודת האורגזם", עלה מאחת על כל ארבע, עד ליותר מחצי.

● הנשים אינן כלל קרירות, במידה שהאמונה הזאת נפוצה, וברוב המקרים חיי המין שלהן משיבוע-רצון ומשתפרים עוד עם הגיל, אפילו בשנה הראשונה של הנישואין, בה נדרשת התאמה רבה, שאיננה מושגת מיד, מגיעות לפחות אחת מארבע נשים לשיא המיני, לפחות פעם אחת. בגיל שבין 21 ל-40 מגיעות לכך 84% עד 90% מכל הנשים. בסיכום, אומר קינסי, בשלושה רבעים של היחסים המיניים בנשואין מגיעות הנשים לשיא משיבוע רצון. אמנם, הדו"ח לא הצליח להראות אפילו על מקרה אחד של אשה שהגיעה לשיא ב-100% של היחסים המיניים.

● רוב הנשים שנולדו לפני תחילת המאה לא זכו לכך. רובן, לפי קינסי, לא ידעו כלל שאשה יכולה להגיע לשיא מיני, או שחשבו ש"אין זה נאה". זהו הישג גדול, מציד קינסי, שה"קרירות המינית ירדה במידה כה גדולה במשך זמן קצר ביחס. יש ליחס הישג זה לגישה גלוית-הלב ולחיכוך החפשי על ענייני המין אשר התפתח בארצות-

אמר אחר: "תמיד היה לה לב חלש". סיכם שכן שלישי במרירות: "כל האסון היה יכול להימנע, אילו חוסי המתח הגבוה, העוברים במקום ישוב צפוף, היו מבדדים."

דרכי אדם

הילדים לא ישנו

תושבי תל-אביב היודעים להעריך פאלאפל משובה, גילו בזמן האחרון מקור אספקה חדש ברחוב פינסקר 35, בו הוקם קיוסק פאלאפל וזעיר המנוהל על-ידי אהרן בן-נסים, שחור הוקן וחדה-מבט. הוא קורא לעצמו על השלט התלוי מעל לעסקו בשם "המיואש".

מי שינסה לשאול את בן-נסים מדוע הוא קורא לעצמו בשם זה, עתיד להתחרט על כך: בן-נסים יתחיל מיד לספר לו, בלשונו העברית המצויינת ובכשרון נואמים טבעי, הסיפור מתחיל בחיפן, המנה עלה המיואש עם משפחתו ב-1929. הצרות פקדו אותו כבר מהתחלה. ב-1930 נהרג אביו בתאונת דרכים ביפו. הוא נשאר לגור עם אמו ושתי אחיותיו, שושנה ובתיה, בביתם שברחוב פינסקר. בן-נסים ואביו ניהלו חנות למכירת פחם, אך העסק נכשל שעה שרוב תושבי תל-אביב התחילו להשתמש בחשמל ובנפט. הוא לא התייאש עדיין, החל למכור ירקות.

ריב משפחתי פעימו. מיד אחרי מות האב העבירה האם את הבית, שהמת הוריש אותו לכל המשפחה, לאוטו-רפוסטו של פור-דין פלטיאל דיקסטין, בלי ידיעת בנה. במרוצת השנים נישאו שתי האחיות. שר שנה עברה לגור עם בעלה בשוק הכרמל ובתיה נשארה לגור בחדרה, יחד עם בעלה. רק כאן החלו הצרות. המשפחה החליטה למכור את הבית, דרשה מהאחרון לאשר את המכר בחתימתו. הוא סירב. בעלה של בתיה, חיים לוי שרעמי, ניהל מסע-צלב נגד גיסו, צעק עליו: "אתה לא תעמוד אחד נגד כ"לנו", ניסה לשכנע את אהרון בעזרת אגרו-פיו. אהרון היה קרוב לשכנו, שעה שבאו השכנים, הצילוהו מיד גיסו.

שרעמי לא חתך, שלח לאהרון בידי אחת מידיות המשפחה פתק, בו נאמר: "חייך או חיי". אהרון הביא את הפתק למשרדה, שקראה לשרעמי, ביקשה הסברים. שרעמי הסביר שזהו ריב משפחתי פשוט בלבד. ה"שטרה הציעה שהשניים יעשנו את מקטרת ה"לום. שרעמי הסכים והשיט לאהרון סיגריה.

א"מ. מחלי זה למקטרת השלום הועיל רק מעט. אהרון איבד את עבודתו כפועל-בניין, קיבל הלאה מידיו ערבי ביפו, פתח ליד הבית קיוסק למכר פאלאפל.

התבססות נוספת זאת היתה בהחלט לא לפי טעמם של אחותו ובעלה. הם מיהרו להריץ מכתב לעירייה, בישרו לה על הקמת המבנה החדש, ללא רשיון מתאים, טענו כי אהרון מוכר את סחורתו עד שעה מאוחרת בלילה, מונע שינה מעיניהם ומעיני שבעת בניהם (חמישה נמצאים, כנראה, בתכנית מסר הצאצאים הנוכחי של משפחת שרעמי הוא שנים). אך המכירה לא הפריעה כלל למשטרה הופיעה, סגרה את הקיוסק. אהרון החל לרוץ מולת משרד אחד לשני, כתב מכתבים לעשרות כתובות בבקשה להציל מידיו גיסו. אחד המכתבים נשלח, כרגיל ב"מקרים כאלה, אל ראש הממשלה, משרדו השיב במקומו כי העניין שייך למשטרה.

עכשיו מתכוונן המיואש לפנות לעמוס בן-גוריון, להראות לו את המכתב. "אני אשאל אותו", מה זה, הוא אבא שלך או לא אבא שלך? עשה מה שאתה!"

הווי הכנה לקואוניה

בתל-אביב נדון אברהם גלר למאסר 6 חדשים על גניבת תיק-עור ממזכירות ה"קיבוץ המאוחד, אליה בא בבקשה לקבלו לאחד הקיבוצים.

1000 נשים לשלמה

באילת הואשם צעיר ירושלמי במעשה אור-נס. הראשון במקום. מזה 2000 שנה, בנצרה היפאית, אתה התיידד תוך שעתים של טיול משותף על שפת הים בכוח למכרות המלך שלמה.

שרצים ידברו

בירושלים קיבל ראש העירייה, יצחק קריב, מעטפה שהכילה עשרות זבובים ואשפה, ב"צירוף פתק, בו היה כתוב: דרישת-שלום מצפון-תלפיות.

שרידי ברזל

בשפיים המציאו בני הקיבוץ המאוחד, ש"התכנסו שם לעצרת, ספורט חדש: תחרות במשיכת-חבל בין קבוצת נערים לבין טרק-סור.

נים, שראו בתמהון איך שנערים שונים ה"סיפו כל כמה דקות-אבטיח לערימה, חשבו את הפעולה לתכסיס מסחרי מחוכם, שיראה איך אוול המלאי בהתמדה.

מדי פעם היה אחד משני המוכרים מאיץ באחד הספקים: "תנידי ליעקב שיתן יותר מהר!" והספק היה רץ לפינה החשוכה, מבקש מן הנער שישיב שם להגביר את הקצב.

משך כל אותו זמן המשיך אפסטיין להיות עסוק עם לקוחותיו. אלא עתה נמצאו מער-ערים על המחיר, 10 גרוש זה יותר מדי, רטן משהו, "אפילו על הסכין. בפינה השניה מוכרים את זה בשמונה." וכדי לתת משקל לדבריו הוסיף: "הם אפילו אומרים שזה נותן להם מאה אחוז ריחוף!" אפסטיין, כמובן לא האמין.

מעשי מופת

לו יהיה בני תחת

אנקות חנוקות עלו מן החצר בסמטה ה"צרה בחיפה. אברהם גורין, בלתי-מגולה, אדום-עיניים, ככה בכבדות, בהישענו על הדלת ובנשיא, מפעם לפעם, את עיניו, כאילו לא הבין דבר-מה. אברהם התאבל על אשתו, פאני, אשר מתה למען בנה.

קרובים וידידים באו אחד אחד לביקור תנחומים אל החדר הגדול והדל, ישובו על הכסאות והמיטות מבלי להוציא הגה. הרצ-פה לא טואטאה, המיטות לא סודרו, הצלחות ושיירי האוכל נחו על השולחן: ידה של עקרת-הבית חסרה.

חוס האנסנה המנותק, אשר קיפד את פתיל-חייה, עודו תלוי על הקיר, התיל עליו היו תלויים לבנים ליבוש עדו חוצה את החצר, אך לבנים אין עליו. איש אינו מגרש את שתי התנגולות הצנומות אל תוך הלול. הן

פאני גורין

לב חלש ?

חופשיות לטייל כאת-נפשן. **לב חלש.** אברהם גורין הוא עולה חדש. משפחתו עלתה מרומניה ב-1949 והתיישבה בחיפה, משום שזו היתה העיר הראשונה אליה הגיעה. אברהם, שהוא איש דתי אדוק, לא עסק במקצוע קבוע, הרחיב את לחמו במכר ומקנה.

ביום האסון היו בבית רק האם, פאני, והבן הבכור, חיים (17) יפה התואר. האח הצעיר, אריה (10), התרחץ בים עם חבריו. האב שהה בעיר התחתית, חיפש סוף לבני ביתו.

חיים, שהיה קרוב בני גילו מכונאי חובב, עסק בהתקנת אנטנה לרדיו. הוא טיפס על הגדר הנמוכה וקרא לאמו: "אמא, באי התחיקי בקצה השני של החוט, עד שאקשור את הקצה הזה".

"רגע, ענה פאני, "אני עסוקה". היא יצאה כשרגליה יחפות, תלתה כבסיים על התיל, חזרה שנית אל תוך הדירה.

חיים איבד את סבלנותו. הוא קפץ מן הגדר, גמר ואמר לקשור בעצמו גם את הקצה השני. הוא לא שם לב שבשעת קפי-צתו נתלה חוט האנטנה על בני חוט חשמל גלוי של רשת החשמל העירונית. הוא ה"חשמל נשאר תקוע במקומו.

"כשהתחשמלתי, סיפר אחר-כך, "לא יכולתי לזוז. אני חושב שצעקתי. אחר נפלתי. כל גופי שותק. ראיתי את אמא רצה החוצה. אחר-כך הרגשתי שהורג הירפה ממני. ראיתי את אמא שוכבת על הארץ לרגלי אוזות בחט. היא משכה אותו מיד. קפצתי, תפסתי סולם וורקתי אותו על החוט, כדי לקרוע אותו, אך היה מאוחר מדי. אמא מתה."

שכן, שהיה עד ראייה טרגדיה, סיפר עוד שכרעיה האחרונים צעקה פאני גורין "חיים, אל תיגע בחוט" ואל תיגע בחוט!"

לכבוש מקומו בכוח פתקי-המלצה, פונה מצור ייד בפתקו של לבנון ל"ד תורן (שמואל רודנסקי). סגן המנהל, שלא שמע, כמובן, מעולם על לבנון, נועץ בפקיד המחלקה דוב חורי השם המעוברת לבנון מסתתרת אישיות רבת-השפעה, רמת-מעלה וחשובת-קשר. תורן פותח בשרשרת פתקי המלצה ודרך סגן יושב ראש ועדת-הבחונים, יושב ראש הועדה, תת-המנהל הכללי, המנהל הכללי והמנהל העזר

שלמה בר-שביט בתפקיד מקום תחת הרצל...

יותר כללי של משרד הקידום, מתמנה צבי בעל כורחו, למנהל מחלקת הנחת הציונות "עם סלפון, עם תיקים ועם מוכיה", ששמה שוש (רחל תימור), בה הוא מתאהב אחר שאינו מצליח ללמד אותה שאין אומרים בעברית אותכם (אומרים אתכם). **בין השאר : נהג אגד.** חורן שמועות דמיוניות על זהותו האמיתית של מליץ-היושר אימרו לבנון (בין יסאר : מבקר המדינה, השגריר האמריקני, נהג אגד) כובש צבי את מקומו תחת הרצל (התלוי על קיר המשרד). למרות בורותו הוא מצליח לייצל ולהפעיל את המשרד בעזרתו הפעילה של יועץ-הסתר שלו, זקן-הכם יודע-כל, מחלקת מסוג א', משה (יהושע ברטנוב) המלמד את צבי מה לומר בלפון, מבלי להקשיב לתשובה ("הענין עוד סעון עיון נוסף", "בשום אופן לא", "סלח לי, אני עסוק"), והמשיא בשעת הצורך, עצות מפורטות וענייניות תוך הגשת תה ספיישל.

אם כי צבי אינו גופל קרבן לפרובוקצית שיחיד המארגנת עלידי אנשי מחלקת, ד"ר חורן דוב, הוא מודח ממשרתו, בטרם הספיק להניח ציונות מים עד אילת, כתוצאה מהופעתו האישית של לבנון (שמואל סגל) במשרד, שדוב מכיריו כלבניזון העלוב.

הקידונו חייב שח-מת. מחברו של שמו, אפרים קישון, נולד בדיוק 29 שנים לפני הצגת הבכורה של שמו, לפאראנץ הופמן. אביו, מנהל בנק בודפשט, שפגש את הרצל במשבר הגדול של ראשית שנות השלושים, דאג לכך כי בנו יסיים בית-ספר תיכון ואקדמיה למסחר. הופמן הצעיר לא רצה להיות איש עסקים (אומר קישון : "תמיד התביישתי לרמות אנשים"), פנה לעיסקה יותר הגון : לימוד פיסול-מתכת וציור בבית-ספר מקצועי גבוה.

מלחמת העולם השנייה והשלטון הגאצי שמו קץ ללימודים. לעיסוקי הספורט (רכיבה, טניס, סקי ואופנוע) ולעיסוקי העט של הופמן קישון, העבירו אותו למחנה עבודת פרך, בו עבד בתעשיית מרגמות עד שמנהל המי

פתק, פתק, פתק

(ראה שער)

"ובאינו מפלגה את, דודה פרידה ?" "אני לא בשום מפלגה, כבר יש לי שיכון." ברצו זה התפרץ קהל המנומס של הצגות הבכורה בהבימה בשטף צחוק שגרר אחריו מחאות-כפיים סוערות. בהצגת-הבכורה ה-124, בפעם הראשונה בתולדות התיאטרון, שמבקרינו נוהגים בו בדרך כלל כבז, אך אינם מעזים להרגיש את עצמם חופשיים מדי בחברתו, נשבר מסך-הרשמיות הבלתי-נראה, המפריד בין האולם לבמה, 11 פעם במשך 130 דקות.

מאחרי הקלעים, כשעיניו עוקבות במתיחות אחרי המתרחש על הבמה (ובאולם), עמד בחור צעיר (29), כחול-עיניים, זהוב-שיער וארוך צוואר, שהיה אחראי ישירות למהפכה ועירה זו. שמו : אפרים קישון.

רק חלק זעיר. התיאטרון האמנותי נוצר כתוצאה של מאבק מתמיד עם מחוות מקוריים. פריחת התיאטרונים הלאומיים בדאבלין או במוסקבה לא תואר בלי אנטון (גן הדובדבנים) ציחוב או שין (יונו והטוטם) או יקייס.

התיאטרון הישראלי, שהמחזה המקורי חופס בתוכניתו רק חלק זעיר, חסר משום כך סגנון עצמאי, ליקוי המונע ממנו גם את אפשרות האימוץ המוצלח של מחוות מתורגמים. לליקוי זה ישנה תרופה אחת בלבד, אותה ניסח רכז הרפרטואר של הבימה, המבקר הצעיר יעקב מלכין, בארבע מלים : "העיקרון — מכסימום מחוות מקוריים."

שחיתות בים וכיבושה. עקרון המכסימום של מלכין מצא מגשים בדמותו של איש תיאטרון צעיר אחר : השחקן והבמאי ישראל בקר, יליד פולין וחניך האקדמיה לאמנות התיאטרון במוסקבה. מאז המחזות המקוריים בעונת תשי"ג המראה על שני מחזות מקוריים בהבימה, בהשוואה לאחר באוהל (העיר הזאת) ואפס בתיאטרון הקאמרי, הוא (בחקלון החיובי) תוצאה מפתלתית מתמדת של בקר לקידום מחזות המקורי.

אחר שפתח את העונה ה-34 של הבימה במחזה השחיתות-על-הים של יוש, אני רבי החובל, שזכה ל-75 הצגות, 70 אלף צופים, מסיים בקר את העונה במחזה שחיתות-על-היבשה, הסטרגיקומדיה שמו הולך לפניו של הסאטיריקן אפרים (חד גדיא) קישון. מהרגע הראשון התעוררו סביב המחזה תיכונים חריפים, אך דבר אחד היה ודאי, כתוצאה מתגובתו הסוערת של הקהל : התצגה מצליחה.

עבודת המלחמה זו, שאבה הבימה עידוד להכנת מחזה מקורי אחר לראשית עונתה ה-35. המחזה, אכזר מכל, המלך, שנכתב על-ידי מפקד מחלקה קרבית מחטיבת גבעתי לשעבר, המספר המשובח נסים אלונגי, יוצג כמחזה מודרני בעל אוצר מלים תנכיים, שגיר בורו הוא ירבעם בן-נבט, המופיע כמגן ההמונים וממריד נגד מלכותו המשעבדת של רחבעם ("אבי ייסר אתכם בשוטים ואני אייסר אתכם בעקרבים") בן-שלמה.

שפיגל אינו מספיק. גיבורו של שמו הוא העולה החדש צבי פרוצקין (שלמה בר-שביט) שעלה לישראל אף-על-פי שיש לו קרובים באוסטרליה. כבר בפגישתו הראשונה עם דודו, יעקב פרוצקין (דוד ורדי), טבח השפך לרואה חשבונות, ודודתו פרידה (ניורה שייק), מסבירים לו אלה את תשיבותם הבלעדית של קשרים טובים להשגת מקום תחת שמשות של ישראל.

אפשרות להפעלת קשרים טובים מתגלית בצורת מודעה בעיתון, בה מבוקש מומחה להנחת ציונות מים במחלקת הציונות (עלידי משרד הקידום). בהעדר מליץ-יושר מתאים יותר לצבי (מכרם של הפרוצקנים, שפיגל, מי שהיה שומר ראשו של דיונגוף, אינו די חשוב) מוחלט כי איתמר לבנון (שמואל סגל), לשעבר בלינזון, דיר-המשנה של הפרוצקנים, איש אומלל מלידה, אדם קטן שאין לו אפילו מקרר משלו, אך ותיק, המכיר את כל הישוב באופן אישי, יחבר פתק המלצה אל ד"ר חורן, סגן מנהל מחלקת הציונות, אותו אינו מכיר כלל.

מנהל בעל-כרחו. צבי נכנע ללחץ הפרוצקנים, למרות שאין זה לפי טעמו

הילד הראשון הצליח

הרבה אנשים עסקו השבוע בהרבה דברים : בפסק-הדין על ארגון המחחרת, בתחרות האיגרות, במלחים שחזרו מיוון, אולם למאות אלפי אורחים במדינה היה השבוע הזה, פשוטו כמשמעו, השבוע של "ארטיק".

מן הרגע שהודיעו המודעות על תחרות-הענק, בעלת אלפי הפרסים, הצטופפו הילדים ליד הקיוסקים, בנסיון קדחתני להשיג עוד שבוע הראשון את סידרת חמשת המקלות, המסומנים בחמש האותיות א, ב, ג, ד, ה, ו, אשר לבעל כל אחת מהן היה מובטח אחת הפרסים.

גיבור השבוע היה צבר בן 13, יהודה קרשטיין, תלמיד כיתה ח' של תל-נוודי בתל-אביב, בן יחיד להורים ילידי אמריקה. הוא היה הראשון שבא (בריצה) למערכת העולם הזה, ביום הששי, הציג את כל חמשת מקלות הנדרשים. בתלוש רשם : "אני אוהב את ארטיק משום חבובו על הילדים. מן היום הראשון התחבב עלי הארטיק ועד היום הריני נהנה הנאה מרובה ללקק אותו בימים חמים."

כשנשאל, בהלצה, באיזה פרס היה בוחר, השיב ללא היסוס : "אני רוצה אופניים. אבל אם אוכל בטיסה לחוף-לארץ אשלח את אמא (שהיא עקרת-הבית) כי לי אין זמן. אני צריך ללמוד." חוק מזה חשש שלא יתנו לו לטוס לבד — חשש בלתי מוצדק, כי נעשה סידורים מיוחדים לליחיו והארכת הווכה בחוף-לארץ, אם זכה ילו בפרס הראשון. בינתיים העניקה לו הנהלת ארטיק פרס מיוחד, שאלה אותו במה הוא בוחר. הבחירה : כדורגל, שנמסר לו השבוע בטכס קטן בבית-החרושת, בין המכוונות המסתובבות.

ס'אן סודי נגר זיופים

היה למכוונת מה להסתובב. כי למרות שדווקא באותו שבוע הופיעה סחורת המפעל המתחרה בשוק, קפצה התצרוכת של ארטיק קפיצה רבת-קדמה. מיבצע הפירסום הראשון בנוסח אמריקאי שאורגן בישראל הוכיח את יעילותו.

היו הורים שהרימו את גבות העיניים אחרי שבגם דרש את השלגון העשירי ביום אחד. במקרים רבים ויתרו הילדים על הביקור בקולנוע, השקיעו את מחיר הכרטיס במוצר המתוק. בשכונה אחת הסירה חבורת ילדים בלילה את מודעות התחרות, כדי לצמצם, עד כמה שאפשר, את מספר המשתתפים.

בכל מקום שם נאספו ילדים התפתח מיסחר עיריני במקלות. במקום הראשון עמד המקל בעל האות ס', שהיה נדיר יותר מחבריו. הסיבה : מאחר שהתחרות אינה מיוסדת על הגרלה, וכל חמישה יווכה בפרס, יצאו לשוק מספר מקלות ק' בדיוק כמספר הפרסים המוקצבים (אלפיים). מקלות ק' גם היו מסומנים בסימן סודי מיוחד, כדי למנוע זיופים.

במשרדי המערכת לא שקטה ההמולה בכל שעות היממה, כשעשרות מתחרים, ביניהם מספר לא קטן של מבוגרים, ניסו לברר נקודות שלא היו ברורות להם. למשל : האם תהיה זאת התחרות ספרותית, בו תנצח התשובה הספרותית ביותר לשאלת התלוש ? (התשובה : לא. כל משתתף ימלא את השאלון בצורה הטבעית לו ביותר. אין שום צורך במליצות).

לא היה כמעט אדם שנשאר מחוץ למעגל. אלה אשר דם התחרות לא סער בעורקיהם, התעניינו בשאלות רציניות יותר. למשל : השפעת התחרות בין שני המפעלים על טיב התוצרת, השפעת השיטות האמריקאיות של פירסום על-ידי מעשים, והרקע המסחרי של התחרות.

אני אוהב את "ארטיק" אפ"י

"שמי הולך לפני!"

מאת אפרים קישון

רם ירדו לנשיה מפני שלא היה להם אפונע בעוד מועד...

אחר כך הוא רוכש לו גם אמצעי העזר השני, את המזל. מנוי וגמור אצלו להירשם, למשל, לי אולפן כדי להשתלם שם בשפה. הוא שמע, שאולפן הוא מוסד-פלא, בו נכנסים נבצרים מכל ידיעה לשונית ויוצאים ממנו כמחוסרי-עבודה עבריים. על כן צריך לדאוג לקשרים. הוא אינו חבר בשום מפלגה מפני שהוא מעדיף קולנוע, לכן הוא משיג פתק ממקור פרטי בלבד. הפתק מכחן אל כנהל הסוכנות בלשון הבקשה האישית, שידידי היקר מוסר שורות אלו הוא גאון קטן וכו'. הוא מוסר את הפתק למנהל ויוצא. למחרת היום עולה בדעתו שהוא מסר את הפתק למנהל אחר לגמרי שאינו מכיר כלל את כוחה ההמלצה הלבבית. הוא רץ אל המנהל בחזרה. כבר איחר. המנהל כבר נענה לפתק, מפני שנבהל מן העובדה שאינו מכיר את המליץ. מזל כזה הוא המינימום! אחרי כן, כעבור שנתיים, הוא יכול לחבר מן המקרה טראגיקומדיה בשלוש מערכות בשם שמו הולך לפניו ויצאיו בהכחמה. אבל לשם זה כבר דרוש יותר ממזל, לזאת דרוש הסכמת וועדת הרפסואה. זאת אומרת: נס.

באולפן העניין פשוט בתכלית הפיסיקה. עומדים לרשותו מאה ושמונים ימים ותוך פרק זמן זה עליו לשנן 30.000 מלים, כלומר, בערך 170 מלים ליום. אצא מכאן כסופר עברי או שאש"תג" — נודר מוכה-הלשון את נדרי הנורא והוא מקיים אותו במאתיים אחוזים, כלומר, כשהוא יוצא מן האולפן הוא אמנם כותב עברית מדויקת ומדויק דקת אך בו בזמן הוא גם נמנה על ההמנים הזקוקים בארצנו לטיפול רפואי דחוף. אבריו חיים את החיים הפרטיים שלהם, עיניו מפלילות במרחב ושפתו ממלמלת בלי-הרהר יוצאים-מפהלל ב"בנין הפעיל" השמע במקומות צבוריים כקללה ערבית עסיסית-מ'הרגילה.

אחר כך בא עליו החתך. שמענו פעם מעשה באחד שנחשק לו לקרוא את הומוס במקור ולשם כך למד יחנית עתיקה יומם ולילה. ולא עברו עשר שנים והוא ידע יחנית עתיקה. או התחיל לקרוא את הומוס ונתברר לו אחרי העמוד השני שזה משעמם מאד.

זה בערך גם דינו של גומר האולפן. הוא כבר מסוגל לכתוב מימין לשמאל עברית עתיקה ביותר ואז — מתברר שלכתוב, סתם לכתוב. הוא אינו יודע. הוא ממסיר רשימות על ראש העי' תונים ומבקש להציל מפיהם עידודימה. ופתח אדוני את פי העתון: "אנו מצ' כערים מאד, לא ראוי לפירסום." אמנם זה כתוב בעברית נאה, ובכלל נהדר, הומור דק להפליא, אבל זה לא יהודי, כלומר יהודי, אבל ער שרייבט העברעיש און דענקט אווי ווי א גוי...

כאן, בתקופה זו של חייו, עומדות שלוש אפשרויות מתקבלות-על-הדעת בפני הסופר העברי החדש הנכשל והולך ובא ונכשל: (א) לתלות את עצמו, (ב) למכור כרטיסים-פאס או (ג) לנסות לכתוב ברוח עברית, ובכן, התליה כואבת, כרטיס פאס יש כבר בעיר ובכפר, נשאתה, איפא, הרוח.

הוא מתחיל לחקות סופרים יהודי-הנפש ומעתיק את יצירותיהם בכשרון רב ואז כבר מפסיק מה שהוא כותב שזה, סיף-סוף, יהודי. אז מותר לו לאט-לאט להסתגל בחזרה אל עצמו וכעבור שנתיים הוא כבר יכול שוב לכתוב לא-יהודית. אזי ווי א גוי, כמו בראשית דרכו והכל בסדר, ואז הוא כבר סופר עברי ללא-תקנה. הוא יודע שאין בואת כל ענין מיוחד, אבל כבר מאוחר מדי.

בעצם אין בואת כל ענין מיוחד ש' פלוני או אלמוני הוא סופר עברי. עדי' ראיה-טובה מספרים שלפני כמה תריסר שנים היתה עצם השליטה בשפה מספיק קה כדי להפוך את היהודי לסופר עברי ואילו היום אפילו זאת לא כל כך חשו' בה. למראית-עין הסופר העברי אינו שייך לסולת החברה. יתר על כן, פעמים הוא נדמה לטבוע בפסולת. בדרך כלל הוא אינו מסוגל לקיים את עצמו, אלא אם כן יש לו עוד איוזה מקצוע רציני או שאשתו עובדת ונציבות מס'ה-הכנסה אינה

יודעת על כך, או יודעת על כך אבל התיק הלך לאיבוד. סופר עברי הוא על-פירוב הולך ברגל, דירת-לא-ידידה, בגדיו משומשים מן השמש, והוא מביא את הקרה. אכן, קשה לטעון שלהיות סופר עברי הוא אחד מששים.

ובכל זאת, בשביל סופר-עולה-חדש בן עליה וקוצ' בה, כלומר, עולה הבא מאותה ארץ-המלעילים בה ההבדל היחיד בין הגויים לבין היהודים שהגויים לא כל כך מתבוללים ויודעים קצת יידיש, הרי בשביל עולה כזה להת' נשא לדרגת סופר עברי, דהיינו לכתוב ספרים מימין לשמאל, הוא תכלית החיים, חלום-תאוות-ביליליקיין, ממש נסיעה לי' חוץ לארץ.

בדרך כלל כל עולה, רוצה להמשיך כאן במולדת בדיוק בנקודה שצב שם בבית, וסופר-עיתונאי לא כל שכן. וכל כך, משום שלהיות עיתונאי זוהי תשוקה כמו העישון או פנצ'פניינים. נדמה לו, לעיתונאי, שהוא, בחוקף מאמריו הרבים, כביכול, מנהל את ענייני המדינה ומשפיע על התפתחותה השפעה-כמעט מכריעה. על כן, אין תימה בדבר שהוא אינו מוכן לחזר בלי-חלמה על המנהיגות גם כאן בארץ ועושה מאמצים נואשים כדי לעלות שוב לשלטון.

אולם הדרך לאות העברית סוגה תק' לול-לא-קלות ונשאתה היא נבצרת בפני הסופר הזר לעולם ועד, אלא אם כן עולה בידי העולה להוויין בעוד מועד בשני גורמים נדרשים למאבק הקשה, ואלה:

מזל ואפונע.

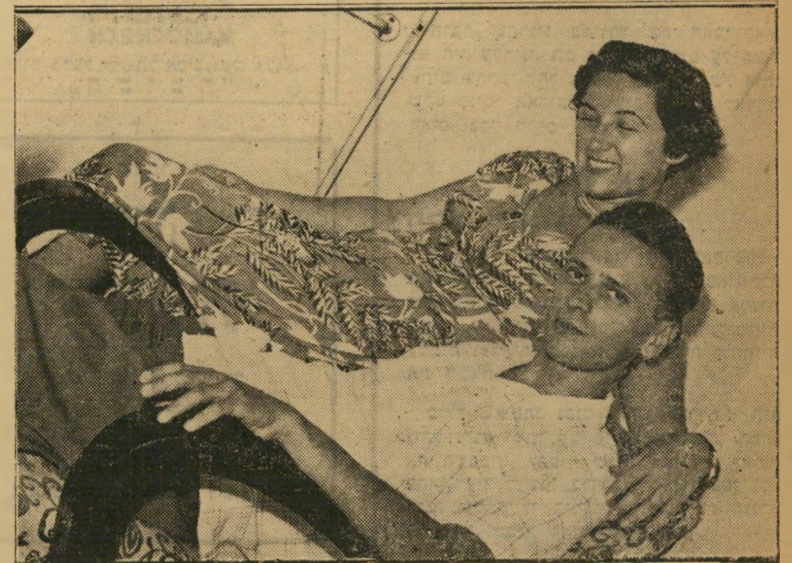
מפני שצריך לדעת עברית. הסופר העולה קופץ ראש בעברית ומתחיל לשחות בתנועות אינטנסיביות בכיוון שפת-הלשון. הוא שוה ושוחה, על פי רוב שפת-אמה, עד שכעבור שנה הוא שם לב לכך שהנה, כאילו התרחק במקצת מן החוף הנכסף, וכשהמים כבר מגיעים עד גוץ-לנפש, הוא עושה חשבון בנפש העכורה ואומר בלבו: החיים בי' ארצנו מחולקים לשלושה פרקי-עסוקה. שליש אחד מן היממה מוקדש לעבודה, שליש שני לשינה ושליש שלישי לנ' סיעה. לעבוד צריך בשביל בנין הארץ וגם לישון הכרחי בגלל החום. נשאתה, איפא, הנסיעה. אם לא נוסעים באוטובוס מרוויחים יסורים וזמן יקר ללימודים.

בקיצור: הוא מוכר את בגדיו ואת שעונו ואת דודו באמריקה וקונה אפונע למען דעת עברית. אם רצונו להיות לסופר גדול הרי מוכרח לדאוג לאפונע למעלה משלושה וחצי כוחות סוס. עיתונאי רגיל יכול להסתפק בכוח ורבע ולכתוב-מאמרים-ראשיים מספיק וזג אופניים. אין-דרך אחרת! רק אלוהים יודע כמה וכמה כשרונות-כתיבה מזהיר

משער העלייה. הוא התחיל שולח רשימות סאטיריות ל- מערכות כל העיתונים (שדחו אותו כביטול, כולל מעריב, שהודיע לקישון כי רשימתו "לא ראוייה לפרסום"). קרן האור הראשונה הופיעה עם הופעת עיתון העולים המנוקד, אומה, שהקצה לקישון מדור סאטירי יומי בשם ואני אומר. מעודד עלידי הצלחה זאת, כתב קישון, שנה אחר צאתו מן האולפן, את ספרו העברי הראשון, העולה הוורד לחיינו (העולם הזה 1976). יסורי הקליטה של עולה חדש, הנבלה את הצד המצחיק של יסוריו.

הספר נפל לידי של עורך מעריב, ד"ר עזריאל קרליבך, שהתחרט על הדחיה הקודמת, הציע לקישון לעבור לעיתונו. מדור היומי של קישון, חד גדיא, כבש מלפני 10 חו' דשים את מקומו הקבוע בראש העמוד הש' ליש של העיתון, התבלט עד מהרה כנוה במדבר השיעמו של עמודיו הפנימיים של מעריב, כבש את ליבם של קוראים רבים שהחלו לרכוש את העיתון רק למען קישון. סיפוריו של קישון בהוד-גדיא, שכותרתו לקוחה משרי ההגדה-של-פסח, קופצים מנושא לנושא, כשהקשר היחיד ביניהם הוא הטיפול הסאטירי וראיית-העולם האישית של מחברם. אחדים מהם, כמו זה המתאר את הדרך לשי' כון החדש (שטע באוטובוס מס 24 א' עד לתחנה הסופית, אחר כך תלך עוד 200 מטר קדימה, משט תפנה 50 מטר שמאל, תראה שלט, "הכניסה אטורה", שם תיכנס ותמשיך עד שתגיע לבית בו מכה אבא את בנו הצורח, תפנה ימינה ותגיע לגדר עם פירצה, תעבור בה ותראה רועה עם 10 פרות, אז תסתובב שמאלה ותמשיך 100 מ', עד שתפגוש חתול מת על הכביש, משט אחרי שני בתים נר' אית הצרכניה ושט כבר יגידו לך איפה אני גר-), כבר נכנסו לאוצר הפולקלור המתחדש.

רצח במזוודה. קישון, הגר בדרך שיכון שלושה-חדרים שליח תל-אביב, מפקח ממנה על הצלחת חד גדיא, שתרגומו ה' הונגרי מופיע באוי קלט, תרגומו הפורני בשפגלונד והאידישאי בלעצטער נייעס, שלא לדבר על המתרגמים בלי נטילת רשות. מ' תרגם מיוחד במינו: תחנת השידור האנטי-קומוניסטית רדיו אירופה החופשית, שנציגה בארץ שידר, אחר משפט פראג, את הסאטירה השפט קישון. בו מודה קישון, אחר שהשופט הקדים וגזר עליו פסק-דין מוות, כי הרג את הגברת פריין-העבודה, תחב את גופתה לי' מזוודה והטילה הימה, כעדה במשפט מופיעה,

אפרים וחוה קישון

עם מלפון, תיקים ומזכירה.

בעדה של קופת-חולים אותה נשא לפני שמונה שנים), למטרה לא-סאטירית כלל: ביקור בידי הבינלאומי בפראג. במקום לנסוע לפראג, נסע הוג קישונוט לגבול האוסטרי, הוברת משם לוינה החופשית על ידי הבריוחה, שהעבירם דרך אטליה לישראל. **לא ראוייה לפרסום.** בשער העלייה עם שתי מזוודות שהכילו כמה חליפות בג' דים ומכונת כתיבה אחת, החליט קישון המיואש לנטוש את הכתיבה לתמיד. כרוב יהודי הונגריה המתבוללים לא ידע צורתה של אות עברית, עבר לקליטה ראשונה לק' בוצת כפר' החורש שבהרי נצרת. אחר שמו' נה חודשים במסגריה, בשמירת לילה וב' השתלמות בהונגריה ישראלית, נמאס הדבר על קישון והוא עבר לאולפן תלפיות הירי' שלמי. אחר 180 ימי לימוד עברית של 16 שעות ליום, שינה את החלטתו הראשונה

חנה, קולונל הונגרי חובב שחמט, גילה את יכולתו השחמטאית של עובד הכפייה היהודי, לשעבר אלוף השחמט בבתי-הספר התיכוניים בבודפשט. קישון, שהפך למורה השחמט הפרטי של הקולונל, ניצל את קשריו החדשים וברח לבודפשט, שנפלה אותם ימים לידי הרוסים. ממחנה-העבודה הביא עמו מטען של מרירות וצנינום שביגר את כתיבתו בבתי-אחת, הפך אותה מילדותית, קלה וחסרת-חשיבות לכ' תיבה רצינית על בעיות רציניות, אם כי באמצעות אלמנטים סאטיריים.

בולי מם הכנסה. בגיל 17 כתב רומן ראשון, הבוס הגדול, מעשה הסאטירי, קטן ותמים החשוך בראשות כנופית גנגסטרים (אומר קישון, כיום, על הבוס הגדול: "רעיון טוב, ביצוע איום"). ארבע שנות מלחמה לאחר מכן החל כותב, בגיל 21, רשימות סאטיריות חריפות בגדול שבועוני הונגריה, לודאש חאטי (חושם) בהונג' רית) בעל תפוצת-הענק של 360 אלף.

יחד עם גלגולו החוש, הסאטירי, של ק' שון, חל גם גלגול נוסף בשמותיו: קישון, שגולל הופמן, נטל לעצמו, בתקופת הנאצים, את השם הסלובאקי סטאנקו. אחר שהחרור ועם ראשית כתיבתו, במאטי, הנגר את שמי להונט (שם מחוז הונגרי), כדי להבדיל עצמו מבמאי הונגרי ידוע וזהה-שם, הוסיף פאראנל לשמו את התואר קטן (בהונגריה: קיש). התוצאה: פאראנל קישונוט, שהפך בישראל לאפרים קישון.

ארבע השנים שבין פאראנל קישונוט ל- אפרים קישון היו גדושות הצלחות. הצעיר השקט הפך לעורך-משנה של המאטי, למחברם של 24 מערכונים ו2 מחזות ולבעל הכנסה שנחית של 40 אלף פורונט (בכוח גנייה של 15 אלף ל"י), משוחררים ממש הכנסה, ככל משכורות עיתונאי הונגריה. פחות נעימה מן ההנאה החומרית היתה ההנאה הרוחנית מעבודתו. באשר גילו עורכי הורש-בוען הסובייטי לסאטירה, קרוקור דיל, כי המאטי מודפס בשפה צבעית (בניגוד לשלושת צבעי קרוקודיל) נתנה הוראה לצמצם את מספר צבעי המאטי לי' שלושה, להתאים את התבנית לזאת של קרוקודיל המוסקבאי.

קישונוט, שעניו היו בראשו וששמו הלך לפניו אצל השלטונות, ביקש דרכון לו ולי' אשתו חוה (מהנדסת כימית, כיום מנהלת

במרחב

מרוקו

השיטה הצרפתית

כל פעם שהצרפתים מגלים שולטן במרוקו, נהוג שכל ראשי השבטים של המדינה יתכנסו באולם הכתר ברבאת, הבירה, יחתמו על הצהרת אימונים לשליט החדש. אולם תמיד נמצאו כמה נכבדים שלא אהבו כמ' יחד את הבחירה, נעדרו מן הטקס. אלה היו ה"זעלאנים" — הבלתי-מרוצים.

השבוע היה מספר הבלתי-מרוצים, שנעדרו מטקס הכתרתו של סיד' מוחמד בן עראפה, קטן בהרבה מן המקובל. רק 10 מבין 346 ראשי השבטים והנכבדים סירבו להכיר בו כאדונם ומלכם החוקי: אחדים מתוך הס' ענה כי השולטן המודח, בן יוסוף, הגו עדיין השולטן החוקי בעיניהם, השאר מתוך סירוב להכיר בזכותה של צרפת למנות או לפטר שולטנים, שהם ראשי האיסלאם ומחויקי ה' שלטון במרוקו.

מי יכיר לעזור? השולטן המודח, שה' צרפתים הרשו לו, ברוב חסדם, לקחת עמו שתיים מנשותיו לגלותו באי קורסיקה, פנה מיד לליגה הערבית בקהיר. אולם הוא ידע כי לא היא ולא המדינות האסיאתיות המאוי' גדות יחד אתה, אינן שהות את משענתה האמיתית של תנועת העצמאות המרוקאית.

מאז סוף מלחמת העולם, באה התמיכה העיקרית במפלגת אל-איסתיקלאל מצד האמ' ריקאים. הם ראו בה תחליף לתנועה קומו' ניסטית קיצונית, לא טרחו אף להסתיר את רגונם על צרפת ששלחמה במפלגה זו בעק' שנות. הם הקימו שדות-תעופה ענקיים, מהם יוכלו להמריא מטוסים נושאי פצצות אטום עד לרוסיה, ניסו לרכוש את אהדת הערבים, לחצו על צרפת שתחזק את ידי השולטן.

אולם האינטרסים שלהם היו יקרים לצר' פתים יותר מענייניה של אמריקה. הם הח' ליטו להחזיק מלא במרוקו, ויהי מה.

האמריקאים כועסים. הדחתו של סיד' די ב'יוסוף לא באה כאפתעה — אך האמרי' קאים לא יכלו, בכל זאת, להסתיר את כעסם. אם ימשיכו בתמיכתם באל-איסתיקלאל ובשול' טן המודח, יעוררו הצרפתים את שבטי הבר' ברים לפעולה; אם יתמכו בצרפתים ובשולטן החדש, יחודש גל הסיור והמאבק הלאומי.

הדבר שהרגיו במיוחד את האמריקאים לא היה עקרוני. הם פשוט כועסים על הצר' פתים שהרסו לחלוטין כל אפשרות של אותו שקט פנימי האהוב והחשוב כל כך לאמרי' קאים, בכל מקום אסטרטגי.

איראן

חלום שהתגשם

מאז הדיחו האנגלים את ריוא שאח פחלי מן השלטון, בשנת 1941, חלם פאוווללה זאהדי, אחד הגנרלים שהיו מקורבים אישית לשאח, על היום בו יוכל לארגן התקוממות עממית וצבאית, לכבוש את הבירה ולהחזיר את השאח.

בגלל שאיפתו נכנס זאהדי לצרות: הוא ניהל משא ומתן עם סוכנים גרמנים, הסית את השבטים, לבסוף שלחו האנגלים לאיס' פהאן, עיר מושבו בדרום איראן, קפטן ופי' לוגה של חיילי קומנדו, שחטפו את הגנרל מארמונו, מבלי שאיש ירגיש בכך.

המלחמה נגמרה, השאח הזקן מת בגלותו. בנו, מוחמד ריוא, השאח החדש, החזיר את זאהדי לאיראן, מסר לו שוב את פיקודו בצבא.

שי' לשאח. לפני שבוע, באיחור של 12 שנים, הגשים הגנרל, בעל הפנים החדים, את חלומו. הוא כבש את טהראן הבירה, כראש יחידות צבא והמוני מתמרדים, הגיש את כס המלכות כשי' לשאח הגולה.

אמנם לא נעשה הדבר נגד רצון האנגלים. להיפך — הם שמחו להיפטר ממוסאדק, מל' איס'הנסט הדימוגני, קיוו כי עם ראש הממ' שלה החדש יוכלו לבוא לידי הסכם. מניית החברה האנגלית-איראנית עלו בבורמה.

אך זאהדי לא נתן להם תקות יתרות. בני' אומו הראשון הודיע: הנפס ישראל מולאם, אף מדינה זרה לא תורשה להתערב בענייניה הפנימיים של איראן. האנגלים לא ידעו אם היה זה גילוי של גאונות לאומית או שרידי השנאה שהחטיפה השאירה בלבו של הגנרל. אך הם קיוו שזו רק שינאה.

כי על קנאות לאומית קשה להתגבר, כפי שהוכיח ד"ר מוחמד מוסאדק הזקן, אך טרם הוכח שאין מחיר לשנאה.

רק 2 שעות

מתל-אביב עד

רומה

עם צפורי הבוקר, ארגונוארי

כיוון אחד	הלוך ושוכ
146.600	263.900

אינפורמציה והזמנה על ידי כל סוכ' ניסיעות מוסמך או ב'י. או. ז'י. כי.

תל-אביב

רחוב הס' 4, טל' 79478

ירושלים

מלון המלך דוד אנקס טל' 3581

חיפה

כנין בנק ברקליס, דרך העצמאות 65 טל' 6589

ווט-ניא-אייט

British Overseas Airways Corporation

מרפסתך היא שימושית
דירתך היא קרירה

עם סוכך מתוצרת

רחוב הרצל 89, תל-אביב, טל' 5473.
"ה ס ו כ ך"

צינורגפיה

יונה

רינדזונסקי

רח' הקישון 6, תל-אביב

גלופות קו גלופות רשת

קוראי "העולם הזה"

בחיפה

שמפרו גליונות לכריכה,

מתבקשים לקבל בהקדם

את הכרכים אצל

סוכנות גרעיני

רחוב הרצל 61, חיפה.

מורה לרקודים? "סמי"

שדרות קק"ק 26 תל-אביב

מיסטר קלין אינו יודע רחמים

קלין יגן על בריאות משפחתך.
לא די בנקוי רגיל של הכלים והמטבח. נקיון יסודי, מטבח היגייני — מבטיח רק קלין.

קלין אינו חס על הכלוך. מיליוני בועות הקצף שלו מתקיפות את הכלוך, ממיסות את השומן ומשאירות את המטבח נקי ללא דופי.

כלים ודברי זכוכית — מבריקים ונוצצים לאחר ההדחה — ואין כל צורך בניגוב.

קלין מנקה הכל — כלים, רצפות ומלבושים.

דרשי קלין בקופסת הקרטון
עם המשבצות הירוקות.

מוסדות ומפעלים משתמשים
במשחת "קלין" באריזה הגדולה.

במקום סבון, נוזל או חוד
מיסטר קלין ינקה הכל.
תוצרת "קדימה" חיפה.

אצל קלין

נקה
שמו מונק

יופי דשערות בעשותן
מבריקות ורכות כמשי
הוא כה עדין — אפשר
השתמש בו מדי יום כי
יומן.

כה חסכוני — כמות כס'
כה חסכוני — כמות כס'
נה נוחתת קצח רב.
נסי עוד חיום לחשתמש כי

נקה

קומון-סנס

משמיד בהחלט

מקקים (זוקים)
הזהרו מ'יופיס'

הנהלת תחרות ענק

הנערכת במשותף על ידי מערכת "העולם הזה" והנהלת "ארטיק" מודיעה בזה שאת סדרות חמשת המקלות המסומנים אפשר למסור תמורת קבלה מודפסת במקומות האיסוף הבאים:

תל-אביב: מערכת "העולם הזה" רח' גליקסון 8.

קפה עטרה, רחוב אלנבי 54.

ירושלים: קפה "אלנבי", רחוב המלך ג'ורג' 1.

חיפה: "טמפו" רח' הרצל 59, משרד "ארטיק" רח' הפועל 12.

מבריה: מוזון קוריץ, ליד אגד.

נתניה: המאירי ושות', סוכני "ארטיק".

חבריה: מוזון "אגד".

יעקב אומשין — צה"ל, ד. ז. 413.

נאסף ופורסם על-ידי הועד הציבורי לעריכת חג יובל ה-39 של גומפלפי'ש

פתח דבר

בדחילו ורחימו אנו מגישים כאן לציבור רק מעט מזעיר מפעליה של אותה אישיות גדולה, יצחק גומפלפי'ש, המסמל מאין כמוהו את מפעל היצירה הכביר בארצנו, העובר על גדותיו ושאינו יודע כל גבול.

לבנו דואב על כי הצלחנו בעבול אפור וממושך לאסוף רק טיפות מעטות מן הים הגדול של המעשים, שהאיש הגדול היה שקוע בהם כל ימיו. ואנו תקווה, כי יבוא יום ומסמכים מעטים אלה יהיו לעזר להיסטוריון, אשר יבוא להעלות על הכתב את המסכת בשלמותה.

אין מלים בפנינו להביע את צערנו על כך שאפילו ביום חגו עסוק האיש בענייני הכלל ובסבלות האומה ואין לאל ידו להיות אתנו. נישא לו ניכאן ברכת אחים נאמנה, למען ידע כי לבנו אתו באשר הוא שם.

כה לחי !

בשם הועד הציבורי העורך

1944 אייזיק גומפלפי'ש, שוידער

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
THE EXECUTIVE OF THE JEWISH AGENCY

אני מאשר
מנכ"ל
הקבר מלבי

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

1945 יצחק גומפלפי'ש, חייט אפנה

האבן...
האבן...
האבן...

סלון מפואר למחוכים

ברחוב בית הברד מס' 13, תל-אביב
אני יכול להבטיח ללקוחותי שהמזכיר שלי
קח את העניינים בידים וידע להרים את מלוא המשקל ש
דרושתי. אני בטוח שגדע להקד את המגע עם הלקוחות
הנכבדות ונכבד לבצע עבודות בכל היקף שירדש.

שרות מהיר, יחס אדיב, טיפוד אישי
בכבוד רב,
יצחק גומפלפי'ש, חייט אפנה

מועדון ב-הארץ, 17.9.45

מאת לילי גלילי

1947 -ירדור-

ממשלת סג' שתינה (א"י)

פרוטוקול

מושב בית-הדין הצבאי מיום 13.4.47, לפני כבוד השופט הצבאי קולונל טהור טילר, מיוזר נאכט נירל וקסטן האט קרדורוי.
הנאשם: יהודי מארץ-ישראל, השם בלתי-ידוע, מכונה במחתרת בשם "הירדור".

כתב האשמה: עבירה על סעיף 135 (א) (3) של התקנות לשנת חירום (ההגנה) משנת 1946, תיקון מושנת 1946, שהוצאו בידי הנציב העליון, בהתאם לכמכונות שהופקדו כידו כדבר המלך במועצתו.

בזאת שהנאשם נתפס ביום 13.4.47, במחסן המרכזי של כנופיה טרוריסטית ברחוב בית-הברד 13, תל-אביב, כשהוא חופר כוסות אדומות, הרומות לכומות הריבוייה המוסתת ששית, שנועדו להסוות טרוריסטים בהתקפותיהם הדוניות על כוחות המבחון, כפי שנתברר מתוך מימך סודי מצורה, הנושא את הכותרת "מיבצע ארז והרנ".

אב בית-הדין: היש לך מה לאמר להגנתך?

הנאשם (נכס ושר):

חיילים אלמונים הננו ללא מדים
אין בנדי המלכות על גופנו
בטיפות דם הלב, כמו חוטם עבותים,
נאחזה את קרעי מולדתנו.

אכית-הדין מזהיר את הנאשם שהוא מזהיר את המנינה ונורם לכיוון בית-הדין.
הנאשם (מוסיף לשיר):

כשורת כפתורים לכונות,
וכחוס המרכז למחון,
הירדן לארצי הקטנטנות,
לתוכו את דמנו נשפון.
אב בית-הדין מצווה להוציא את הנאשם מאולם בית הדין.
ספק הדין (ניתן שלא בפניו): ששה חרשי מאסר

1948 איציק דגן, אפסנאי נדוד 4

אני מאשר

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

1949 ס/מרוף יצחק דגן, סטכיל אריא

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

האבן...
האבן...
האבן...

2. ביום האחרון רבו מקרים אסטרודיים של הודעה על אכרן ציור באמלה מנוחה, כאילו אכר ציור בכל מיני פעולות, כגון מסעות, קורסים, פעולות ערכיות וכו'. על כל האסטרודיים לכויר את ולחמיד שערך ימי הפריזיות וההפקרות, ושאינו צבא פזיר במדינה מסודרת יכול להחשב כחלושיו הפריזיות של תהייל.

3. כדי לעורר את רוח התסכון ושפירת הציור, תיחלבה סיסטמה-כד שחשמה את המליסו "כל הנכא - מסו, כל הייל - אפסנאי" את הסיסטמה יש קעלר לפי חוס 364/לע/3 באישור עוזר שליטות ראשי, ועד בקורה, מס"ל, אב"א, ככית המלאכה "חוס ומסך", רחוב בית-הברד 13, תל-אביב.

4. נא לשיפולר.

(-) 576836475 יצחק, ס/אלוף

1950 איציה דגני, תא עובדי המחט, מפא"י

עובדי המחט לא יתנו את ידם להרס המדינה!
לקראת הבחירות באגודת פועלי המחט

הקרע שהעמיק בשנים ה' אחרונות בתנועת הפועלים בארץ לא פסח גם על אגודת פועלי המחט. אנחנו, ששמרנו על ציפור הנפש משחר ילדותנו, בעמל יוצר ומבורך, מול גל המשי מיצים והמהרסים מימין ומ' שמאל, תלמיד ישיבה, כנע' יום, פרושים ומשרתי הקומ' אינפורם, הנושאים לשוא את שם הפלימחט, נדע להתלכד לגול הטוה את נצח המדינה.

נאמי האגודה יתלכדו כ' חגורה סביב גוף המפלגה, להגנה על הישגינו הלאומיים, על שיכונינו ועל החזון, הצביעו א'!

מרכז תא עובדי המחט
איציה דגני

1951 יצחק לויתן, מנהל סדור הברים

אנף התעשייה, משרד המסחר והתעשייה

צו פיקוח			
בתוקף הסמכויות שניתנו לי לפי תקנות ההגנה (פיקוח) הש"ט, הנני קובע כזה:			
1. לא יצא אדם את המלבושים המנויים בתוספת המצורפת אלא אם כן יש בידו רשיון תחום כחוק מטעם הרשות המוסמכת.			
2. הרשות המוסמכת רשאית לתת, לדחות, לסרב או לשלול רשיון כנ"ל אם יש לה נימוקים מספיקים לכך. כל נימוק יחשב כמספיק.			
3. צו זה ייקרא צו למניעת הפקעת מחירי תחתוני קטיפה (קצרים וארוכים) (תקנות ההגנה) (1951).			
(-) יצחק לויתן, רשות מוסמכת			
תוספת מס' 1			
המצרך	מחיר ליצור	מחיר לצרכן	נקודות
תחתוני קטיפה ארוכים	1.333	2.124	3
תחתוני קטיפה קצרים	1.883	2.586	12
תחתוני קטיפה כינוניים	1.652	1.324	15
תחתוני קטיפה שלושות רבעי	1.415	3.732	9

1952 יצחק ג. לויתן, סרכו אנף הקניות (מקסטיל) הסוכנות היהודית.

תשובה למשמיצים
ירושלים, יום ב' - במסי בת עתונאים צנועה, שנערכה באולם הבנקאים של "מלון המלך דויד", ירושלים, נתן מר יצחק ג. לויתן, מרכז אנף הקניות (טקסטיל) של הסוכנות היהודית, תשובה ניצחת ומפורטת לגל ההש' מצאת הדוניות, המציף את המדינה מאז הפרסום הבלתי-אחראי של קטעים בלתי-מוסמכים כדו"ח מבקר ה' סוכנות.
לויתן אמר בין היתר: "השמועה כאילו נעלמו מ' מחסני הסוכנות 9000000 ממ"ר בר "חורטט" אנגלי משובח לחליפות משוללת ירושלים, יום ב' - במסי בת עתונאים צנועה, שנערכה באולם הבנקאים של "מלון המלך דויד", ירושלים, נתן מר יצחק ג. לויתן, מרכז אנף הקניות (טקסטיל) של הסוכנות היהודית, תשובה ניצחת ומפורטת לגל ההש' מצאת הדוניות, המציף את המדינה מאז הפרסום הבלתי-אחראי של קטעים בלתי-מוסמכים כדו"ח מבקר ה' סוכנות.

1953 כרטיס ביקור

Jerry G. Gumbley
Israeli Fashions
5th Avenue 42nd St. Corner N.Y.